

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

A) 2022. november 9-én a Japán Szabadalmi Hivatal (Japan Patent Office, JPO), az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala (United States Patent and Trademark Office, USPTO) és az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO) vezetői az észak-karolinai Durhamban (Egyesült Államok) tartották az irodavezetők 40. háromoldalú találkozóját. A találkozón a következő pontokat vitatták meg.

1. Digitalizációs erőfeszítések

A három hivatalvezető ismertette hivatala digitalizációs erőfeszítéseit, és megerősítették a digitalizáció további előmozdításának fontosságát főleg a felhasználók kényelme érdekében.

2. A szabadalomintenzív iparágak elemzései

Bemutatták a Japánban, az Egyesült Államokban és Európában a szabadalomintenzív (számos szabadalmat kibocsátó) iparágak gazdasági jellemzőire vonatkozó elemzések eredményeit. Például a 2013 és 2017 között Japánban megadott szabadalmak alapján próbaelemzést végeztek annak érdekében, hogy az egy alkalmazottra jutó szabadalmak átlagon felüli számát mutató iparágakat szabadalomintenzív iparágakként azonosítsák. Ennek eredményeként a feldolgozóipart és az információs és távközlési ipart azonosították ilyen iparágként. Az ezen iparágakban foglalkoztatottak száma a japán foglalkoztatottak teljes számának 16,8%-át tette ki (2020-ban). A létrehozott hozzáadott érték a GDP 22,5%-a volt (2020-ban).

Ezenkívül a három vezető megvitatta a japán, az amerikai és az európai „szabadalomintenzív iparágak” közötti hasonlóságokat, valamint a fenti elemzések eredményeinek hasznosítását.

3. A kis- és középvállalkozások támogatása

Bemutatták a Japánban, az Egyesült Államokban és Európában működő kis- és középvállalkozásokat támogató intézkedéseket. A három vezető megerősítette annak fontosságát, hogy továbbra is támogassák a szellemi tulajdon-jogok különböző típusait a kis- és középvállalkozások számára, amelyek az innováció forrásai.

---

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

4. Teljes innováció

Bemutatták a Japánban, az Egyesült Államokban és Európában az innovációban való részvétel növelésére irányuló különböző erőfeszítéseket. A három vezető megvitatta annak lehetőségét, hogy a három hivatal a jövőben együttműködjön egymással ezen a területen.

A háromoldalú hivatalvezetői találkozó eredményei alapján várható, hogy Japánban, az Egyesült Államokban és Európában a következő évben és azon túl is összpontosítani fognak a fenti 1–4. pontban bemutatott kérdésekkel kapcsolatos törvények és rendeletek kidolgozására.

B) Egy művész, aki szőrmevel borított BIRKIN kiegészítők digitális képeit készítette, és azokat több tízezer dollárért árusította, megsértette a védjegyjogokat – állapította meg egy manhattani bíróság.

A luxusmárkát birtokló *Hermès* divatóriás ugyanis beperelte *Mason Rothschildot*, miután a híres táskák alapján NFT-eket készített (l. ábra).

A Hermès szerint a fogyasztók azt hitték, hogy a termékek hivatalosan is a márkához kapcsolódnak.

A mérőföldkőnek számító ügy precedenst teremtett az NFT-ekkel kapcsolatos további perek számára.

A manhattani esküdszék 2023. február 8-án 133 000 dollár kártérítést ítélt meg a Hermèsnek, elutasítva Rothschild érvelését, miszerint termékei, amelyeket 2021-ben kezdett el árusítani, a luxuscikkek piacát kommentáló műalkotások, és a szólásszabadságra vonatkozó törvények védelme alá tartoznak.

A Rothschildot képviselő ügyvéd szerint ez „szörnyű nap a művészek és az első alkotmánymódosítás számára”.

A fizikai világban egy BIRKIN bőrtáska magas árat – változattól függően több tízezer dollárt – ér.

Rothschild egy képsorozatot készített a híres táskáról, amelyet „MetaBirkineknek” nevezett el. Az egyiket bozontos zöld szőrme borította. Volt egy Van Gogh „Csillagos éjszaka” című festményén alapuló változat, valamint egy animáció, amely egy átlátszó BIRKIN táskában növekvő magzatot ábrázolt – ez a Hermès „baby Birkin” néven ismert táskájának egy kisebb modelljére utal.

A művész azt állította, hogy művei *Andy Warhol* Campbell „levesesdobozok” reprodukcióihoz hasonlóan készültek.

Az esküdtszék azonban úgy döntött, hogy a műveket fogyasztási cikkeknek kell tekinteni, és ezért a védjegy jog hatálya alá tartoznak.

A Hermès Rothschildot „digitális spekulánsnak” nevezte, aki a táskáról készített képeit gyors meggazdagodás céljából állította elő. A Hermès szerint 2021 decembere óta több mint 1 millió dollár értékben adtak el MetaBirkineket.

A divatház közölte, hogy tervei között szerepelt, miszerint maga is kibocsát NFT-eket, amit azonban Rothschild akciói korlátoztak.

Az egyik kérdés, amelyre ez az ügy látszólag választ adott az, hogy az NFT-k mint áruk jogilag rokonok-e a valós világban létező társaikkal. Védjegybitorlásról akkor van szó, ha ugyanazt vagy egy összetéveszthetően hasonló védjegyet használnak a kereskedelemben ugyanazon vagy jogilag kapcsolódó árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban olyan módon, hogy a fogyasztók összetéveszthetik az áruk eredetét. Például azok, akik egy azonos néven működő ruházati és cipőboltot találnak, tévesen azt feltételezhetik, hogy az üzletek tulajdonosa ugyanaz a vállalat, mert az eladott áruk jogilag összefüggnek egymással. A dolgok kissé homályosabbá válnak, ha olyan „híres” márkákról van szó, mint a Hermès vagy a *Nike*, amelyek esetében a védjegy felhígítására vonatkozó igény esetén az áruk rokonságának bizonyítása kisebb terhet jelent. A kérdés azonban továbbra is fennáll a nem híres márkák esetében. Sok márka nyújt be mostanában olyan védjegybejelentéseket, amelyek előrevetítik a nem védjegytartalom alatt álló termékek jövőbeni használatát, vagy azt állítják, hogy azokat jelenleg is használják.

Amikor Rothschild a MetaBirkin védjegyet használta, a BIRKIN lajstromozása csak bőr vagy bőrutánzatú árukra, nevezetesen kézitáskákra vonatkozott. Tehát a digitális kézitáskák jogilag rokonok a fizikai kézitáskákkal? Más szóval, a fogyasztók ugyanahhoz a forráshoz társítják a digitális árut, amely a fizikai árut is előállítja? A bíróság szerint igen, legalábbis amennyiben a védjegy híres. A jövőbeni kétségek elkerülése érdekében a Hermès 2022 augusztusában védjegybejelentést nyújtott be, amely a digitális virtuális áruk hosszú listáját, köztük a digitális gyűjtőcikkeket és az NFT-eket igényli. A kérelmet az USPTO még nem vizsgálta meg.

Bár ez az ügy a márkatulajdonosok számára győzelem, a védjegyekkel és a metaverzummal kapcsolatban még számos kérdés eldöntésre vár. Ezenfelül nagy valószínűséggel az ügyet

megfellebbezik. Remélhető, hogy mind a bíróságok, mind az USPTO és az USA Szerzői Jogvédő Hivatala folyamatban lévő megbeszélései során további tisztázást kapunk az NFT-k folyamatos előállításából és értékesítéséből eredő szellemi tulajdon-jogi kérdésekkel kapcsolatban.

A bíróság döntését szorosan figyelik más márkák is, amelyek az NFT-k körüli védjegyszabályok tisztázására törekcszenek.

Egyesült Királyság

Az angol fellebbezési bíróság (Court of Appeal, CA) nemrégiben hozta meg ítéletét a *Combe International* (Combe) (felperes) és a *Dr. Wolff* (alperes) cég közötti védjegybitorlási ügyben. Az eljárás a felek között régóta húzóóó nemzetközi jogvita részét képezi, amely több joghatóságban, többek között Ausztráliában, Új-Zélandon és az Egyesült Államokon keresztül húzóóó. Míg más joghatóságok ítéletei a két védjegy közötti összetéveszthetőségre összpontosítanak, ez a döntés hasznos módon megerősíti és tisztázza a belenyugvási rendelkezések értelmezését Angliában és Walesben.

Tények

A felperes Combe egy amerikai vállalkozás, amely 1970 körül a világ különböző részein, az Egyesült Királyságban pedig 1984 óta gyártott VAGISIL néven vény nélkül kapható női intim egészségügyi termékeket, többek között gyógykrémet. A Combe a VAGISIL-re számos brit védjegylajstromozással rendelkezett, amelyek közül néhány az 1970-es évekre nyúóó vissza. Az alperes Dr. Wolff egy német cég, amely a 2000-es évek elején piacra dobta a VAGISAN MOIST nevű krémet.

A vonatkozó események időrendje a következőképpen foglalható össze:

- 2011-ben a Dr. Wolff nemzetközi védjegybejelentést nyújtott be az Európai Unióban és az Egyesült Államokban a VAGISAN szóvédjegyre (a Combe által a VAGISIL védjegy alatt forgalmazott árukkal azonos és hasonló árukkal kapcsolatban), és nem sokkal később, 2013-ban piacra dobta a VAGISAN MOIST CREAM nevű termékét az Egyesült Királyságban.
- 2014 elején a Combe felfedezte, hogy a VAGISAN-t az Egyesült Királyságban néhány kisebb gyógyszertárban eladásra kínálták, és megfigyelést rendelt el az ilyen használatra vonatkozóan.
- Az amerikai bejelentés ellen a Combe 2013-ban tiltakozott, és ez 2014-ben és 2015-ben a felek között bizonyos tárgyalásokhoz vezetett a lehetséges együttműködésről, bár ezek végül sikertelenül zárultak.
- A Dr. Wolff termékének eladásai olyan alacsonyak voltak, hogy a vállalat 2016-ban egy nagyszabású televíziós reklámkampány mellett döntött az Egyesült Királyságban

(aminek eredményeképpen mind a Combe, mind a Dr. Wolff termékeinek eladásai növekedtek).

- 2017-ben a Combe törlési keresetet indított a Dr. Wolff uniós lajstromozása ellen, arra hivatkozva, hogy fennáll az összetévesztés veszélye a VAGISIL hat korábbi európai lajstromozásával, ami sikeres volt (a törlési eljárás során azonban a brexit következtében az uniós lajstromozás az Egyesült Királyságban klónként lett bejegyezve, ami továbbra is szerepelt az Egyesült Királyság védjegylajstromában). Érdeemes megjegyezni, hogy bár a Dr. Wolff fellebbezett e határozat ellen az EU Törvényszékéhez (General Court of the EU, GC), és ez a fellebbezés jelenleg folyamatban van, ez nincs hatással a CA döntésére.
- 2018 elején a felek képviselői telefonkonferenciát tartottak azzal a céllal, hogy újraindítsák a megegyezéssel kapcsolatos tárgyalásokat, amelyek ismét eredménytelenül zárultak. A konferencia során a Combe ügyvédei figyelmeztettek, hogy törölni fogják a Dr. Wolff jogát az Egyesült Királyságból, mert nem akarják, hogy a Dr. Wolff ott értékesítsen.

Végül 2019-ben a Combe védjegybitorlási eljárást indított a felsőbbíróság (High Court, HC) előtt az 1994. évi védjegy törvény 10. szakasza (2) bekezdésének *b*) pontjára (azaz a védjegyek közötti összetéveszthetőségre) hivatkozva. A Dr. Wolff tagadta a védjegybitorlást különböző okokra, többek között a belenyugvársra vonatkozó törvényhelyre hivatkozva. Emellett viszontkeresetben kérte annak megállapítását, hogy a Dr. Wolff cég VAGISAN-ra tervezett átnevezése nem sérti a Combe védjegyét.

A HC döntése

Első fokon *Johnson* bíró megállapította, hogy a két védjegy között fennáll az összetévesztés valószínűsége, mert azok „nagyon-nagyon hasonlóak”. A két termék ugyanabba az egészségügyi ágazatba tartozott, és a fogyasztók figyelmének szintje az ilyen típusú termékek tekintetében a spektrum alsó határán volt. Ezt a következtetést az is alátámasztotta, hogy a Combe bizonyítani tudta a közönség körében a tényleges összetévesztést.

A Dr. Wolff azon kísérletei, hogy fő védekezési jogalapjára – azaz a beleegyezés törvényes voltára (és egyéb védekezési jogalapokra) – hivatkozzon, sikertelenek voltak. A védjegy törvény 48. szakaszának (1) bekezdése a védjegyhasználatához való hozzájárulásra vonatkozó védekezést ismerteti, amelyre akkor lehet hivatkozni, ha a korábbi védjegy jogosultja úgy tekintendő, hogy öt éven keresztül folyamatosan tudott a későbbi védjegy használatáról (és ezért ténylegesen hozzájárult a használathoz).

A bírónak azt kellett mérlegelnie, hogy a Combe által a VAGISAN védjegy törlése iránt az EU Szellemi Tulajdon Hivatalánál (EU Intellectual Property Office, EUIPO) 2017 decemberében indított kereset elegendő volt-e ahhoz, hogy a védjegy törvény 48. szakasza szerinti öt éves folyamatos időszakot megállítsa.

Első fokon a bíró három okból is igenlő következtetést vont le.

- Az EUIPO-nál benyújtott törlési kereset elegendő volt az ötéves elévülési idő megszakításához. A bíró arra a következtetésre jutott, hogy ha egy korábbi védjegy jogosultja egy későbbi védjegy lajstromozásának érvénytelenítését kéri, akkor nem mondható, hogy belenyugszik a lajstromozott védjegy használatába, mert azt állítja, hogy nem történt érvényes lajstromozás.
- A bíró tágabb összefüggéseket is megvizsgált a Combe törlési keresetének jelentőségét értékelve. Ismertette, hogy a kereset eredete a felek között 2014-ben és 2015-ben lezajlott olyan tárgyalások megszakadása volt, amelyek a lehetséges együttélésről szóltak, és amelyek során a Combe tanácsadói világossá tették, hogy a Combe nem fogja eltúrní a VAGISAN védjegy használatát az Egyesült Királyságban. A Combe azt követően indította meg keresetét, hogy tudomást szerzett a VAGISAN védjegy Dr. Wolff általi újraindításáról az Egyesült Királyságban, és a Combe ezt nyilvánvalóan azzal a céllal tette, hogy megakadályozza a VAGISAN védjegy Dr. Wolff általi használatát az Egyesült Királyságban.
- Végül a bíró megállapította, hogy a Dr. Wolff nem bizonyította, miszerint megötrént a VAGISAN védjegy öt éven át tartó folyamatos, jelentős vagy kereskedelmi szintű használata. Egyértelmű volt, hogy a VAGISAN 2014-ben kis mennyiségben (ha egyáltalán) került forgalomba, ami azt eredményezte, hogy a 2015. és 2016. évi értékesítési szintek rendkívül alacsonyak voltak.

A CA döntése

A Dr. Wolff három jogalapra hivatkozva fellebbezett a CA-nál a HC döntése ellen, többek között arra hivatkozva, hogy a védjegy törvény 48. szakaszának (1) bekezdése alapján a belenyugvási védekezésre hivatkozhat, és hogy a bíró tévesen állapította meg, miszerint a DR WOLFF'S VAGISAN megjelölés összetéveszthetőséget eredményezett.

Lord Arnold bíró a vezető ítéletet hozva elutasította a fellebbezést a belenyugvási védekezés és az összetéveszthetőség tekintetében. Egyetértett *Johnson* bíróval abban, hogy a Combe 2015 és 2016 folyamán hosszú ideig nem volt tudatában a VAGISAN használatának annak ellenére, hogy folyamatosan figyelte az ilyen használatot, és úgy vélte, észszerű volt feltételezniük, hogy a Dr. Wolff sikertelen tárgyalásait követően kivonult az Egyesült Királyság piacáról (amelyek során a Combe világossá tette, hogy nem járul hozzá a VAGISAN használatához az Egyesült Királyságban). Ezért az ebben az időszakban történt használat-hoz sem járult hozzá.

Arnold bíró szintén nem volt hajlandó beavatkozni a HC bírójának azon következtetésébe, hogy a DR WOLFF'S VAGISAN elnevezés használata összetéveszthetőséget eredményezett. Ennek oka, hogy nem látott hibát az alsó fok elemzésében, és egyetértett azzal, hogy a VAGISAN szó továbbra is önálló és megkülönböztető szerepet töltött be az összetett megjelölésben, ami azt eredményezte, hogy az átlagfogyasztó számára továbbra is fennállt az összetévesztés valószínűsége.

Megjegyzések

A CA döntése hasznos módon tisztázott számos pontot, amelyek többsége a belenyugvási védekezés terjedelmével kapcsolatos:

- Arnold bíró megerősítette, hogy egyértelmű különbség van a védjegy lajstromozása és a védjegy használata között. A védjegy törvény 48. szakaszának (1) bekezdése szerinti védelem nem a használathoz, hanem a lajstromozáshoz való hozzájáruláson alapszik. A törlés megállapítása iránti kereset a későbbi védjegy lajstromozásának, nem pedig használatának megtámadására irányuló kereset (amihez bitorlásra irányuló kereset-re lenne szükség). Ennek az az oka, hogy bár a törlési kereset alapján törlik a védjegyet a lajstromból, ez nincs hatással a védjegy használatára.
- Ebből következik, hogy a törlési eljárás megindítása vagy a korábbi védjegy jogosultja által küldött figyelmeztető levél a belenyugvás szempontjából nem elegendő az óra ketyegésének megállításához. A belenyugvás kizárásához a felszólító levélnek részletesnek és komolynak kell lennie, hiteles fenyegetést kell tartalmaznia arról, hogy röviddel ez után közigazgatási vagy bírósági bitorlási eljárás következik.
- A döntés rávilágít arra a tényre, hogy a védjegylajstromozás nem biztosít pozitív jogot a védjegy használatára, hanem inkább kizáró jogot, amely megakadályozza, hogy mások használják a védjegyet.
- A döntés a későbbi védjegy „használatára” vonatkozóan is iránymutatást ad. Arnold bíró úgy ítélte meg, hogy a belenyugvás elleni védekezés alkalmazásához a használatnak az öt éves időszak alatt folyamatosan fenn kell állnia, de nem kell folyamatosnak lennie. Ezt a pontosítást üdvözölni fogják azok, akik szezonális (pl. húsvéti vagy karácsonyi) árukat értékesítenek, mert számukra a folyamatos használat bizonyítása nehéz, ha nem lehetetlen lenne. Az, hogy a folyamatos használat fennáll-e, ténykérdés, amely a szóban forgó áruktól vagy szolgáltatásoktól, valamint az áruk vagy szolgáltatások átlagos fogyasztóinak jellemzőitől függ.
- A későbbi védjegy használatának olyan mértékűnek is kell lennie, hogy egy éber védjegyjogosult várhatóan ellene tudjon szegülni – ebben az esetben például a VAGISAN 498 darabos értékesítése egy év alatt nem volt csekély mértékű, és elméletileg elegendő használatnak minősülne a belenyugvás elleni védekezéshez.
- Az ítélet hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a védjegyjogosultak hatékonyan ellenőrizzék a piacot. Elengedhetetlen, hogy éberek maradjanak, és azonnal lépjenek fel minden jogsértéssel szemben, hogy csökkentsék annak esélyét, miszerint az alperes beletörődésre hivatkozhasson.
- Végül Lord Arnold bíró a fenti pontokat az Európai Unió Bíróságának (EUB, Court of Justice of the EU, CJEU) a *Heitec*-ügyben nemrégiben hozott döntésére támaszkodva fejtette ki, amelyet a jelen VAGISIL-ügyben hozott elsőfokú ítéletet követően hoztak, és amely uniós szempontból tovább tisztázza a belenyugvási védekezés hatályát. A brexit utáni világban a CJEU döntései már nem kötelezők önműködően az Egyesült Királyságra.

ságban. Azáltal azonban, hogy Arnold bíró jóváhagyta a CJEU álláspontját, olyan brit precedenst teremtett ezzel a jogszabályi védekezéssel kapcsolatban, amely összhangban van az uniós állásponttal. Ez arra utal, hogy az Egyesült Királyságban a bírók nem fognak gyorsan eltérni az uniós jogtól.

Egységes Szabadalmi Bíróság

2023. januárban és február elején Budapesten került sor az Egységes Szabadalmi Bíróság (Unified Patent Court, UPC) valamennyi kinevezett bírója számára szervezett továbbképzésre, valamint a bíróság különböző osztályainak munkatársai számára szervezett képzésre a belső szabályok és gyakorlat területén.

Ezek a képzések újabb fontos előkészítő lépést jelentettek az egységes hatályú szabadalmi rendszer 2023. június 1-jén esedékes elindítása felé.

Európai Szabadalmi Hivatal

A) Az ESZH bejelentette, hogy díjai 2023. április 1-jétől emelkednek. Az emelkedések átlagos mértéke 3%. A nemzetközi kutatás, a kiegészítő nemzetközi kutatás és a nemzetközi bejelentés előzetes vizsgálatának kérelmezéséért fizetendő díjak azonban változatlanok maradnak.

B) A „híhetőség” fogalma nem oka egy bejelentés elutasításának vagy egy megadott szabadalom megvonásának az ESZH-nál. Ehelyett az esetjogon keresztül alakult ki annak értékelése, hogy egy állítólagos hatás – például egy adott gyógyászati hatás – a szakember számára hihető-e a bejelentésben foglalt kinyilvánítás és a szakma általános ismeretei alapján. Mivel ez az ítélezési gyakorlat nem volt következetes, a híhetőség értékelésének mércéjével kapcsolatos kérdéseket 2022-ben az ESZH Bővített Fellebbezési Tanácsa elé utalták.

Kell-e a híhetőségnek tényezőnek lennie a szabadalmazhatóság mérlegelésekor?

A Bővített Fellebbezési Tanácsot először is arra kérték, erősítse meg, hogy a híhetőséget egyáltalán figyelembe kell-e venni a szabadalmazthatóság értékelésekor, mert az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) szabályai és cikkei nem tartalmazzák a „híhetőség” fogalmát.

Az ESZH és a nemzeti bíróságok európai gyakorlata a jelek szerint következetesen egyetért abban, hogy az igényelt hatásra a bejelentés benyújtásakor kell valamilyen magyarázatot adni, nehogy „fotelfeltalálók” kapjanak monopóliumot olyasmire, amit a bejelentés benyújtásakor valójában nem is találtak fel. Ezért valószínűnek tűnik, hogy a tanács megerősíti a híhetőség bizonyos fokú követelményének szükségességét.

Igenlő esetben mi a helyes hihetőségi mérce?

Feltételezve, hogy a tanács megerősíti a hihetőség szükségességét, a továbbiakban azt kell megvizsgálnia, hogy milyen mércét alkalmazzon a hihetőség értékelésénél. Az ESZH műszaki fellebbezési tanácsai különböző megközelítéseket alkalmaztak a hihetőség értékelésére, ezért szükség van arra, hogy a Bővített Fellebbezési Tanács egységes megközelítést határozzon meg. A hivatkozott ügy két lehetséges mércét határoz meg a hihetőség értékelésére: „*ab initio* (kezdetől fogva meglevő) plauzibilitás” és „*ab initio* valószínűtlenség”.

Az *ab initio* plauzibilitás pozitív hihetőségi próbát alkalmaz: a bejelentés benyújtásakor ténylegesen hihetőnek kell lennie, hogy a találmány eléri azt a hatást, amelyet a szabadalmas állít. Az *ab initio* plauzibilitás általában nem teszi lehetővé, hogy a hihetőség értékelésekor figyelembe vegyék a nyilvánosságra hozott bizonyítékokat. Ezzel szemben az *ab initio* valószínűtlenség alacsonyabb követelményeket támaszt a hihetőséggel kapcsolatban, és általában lehetővé teszi a nyilvánosságra hozott bizonyíték figyelembevételét, kivéve, ha okkal kétséges, hogy a hatást elérték volna.

A műszaki fellebbezési tanácsok mindkét mércét széles körben alkalmazták, így nem világos, hogy a Bővített Fellebbezési Tanács melyik megközelítést részesíti előnyben. A Bővített Fellebbezési Tanács lapzártáig még nem tűzte ki a szóbeli tárgyalás időpontját, de arra nagy valószínűséggel rövidesen sor kerül.

Gyakorlati megfontolások

Még ha a Bővített Fellebbezési Tanács végül az *ab initio* valószínűtlenségi tesztet részesíti is előnyben, és így viszonylag alacsonyra teszi a hihetőség megállapításának mércéjét az ESZH-nál, érdemes észben tartani, hogy a nemzeti bíróságoknak saját hihetőségi normáik lehetnek. Az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága például a *Warner-Lambert* kontra *Generics*-ügyben a szigorúbb *ab initio* plauzibilitási tesztet alkalmazta. Ezért, még ha a Bővített Fellebbezési Tanács alacsonyabb hihetőségi követelményeket támasztana is, a benyújtott bejelentésben szereplő hatásra utaló pozitív jelek továbbra is szükségesek lehetnek a megadott európai szabadalomból eredő nemzeti jogok sikeres érvényesítéséhez.

Azt, hogy milyen szintű bizonyíték szükséges az állított hatás hihetőnek minősüléséhez, az adott eset tényállása befolyásolja. Több bizonyítékra lehet szükség, ha az igénypontok tágabb oltalmi körűek, a műszaki terület fiatalabb, és a kérdéses technológia kiszámíthatatlan. Az ESZH és a nemzeti bíróságok elismerték, hogy a klinikai vizsgálatok vagy állatkísérletek nem mindig szükségesek ahhoz, hogy egy hatás hihetőnek minősüljön – sok esetben *in vitro* adatok is elegendők lehetnek. Ez azonban ismét az adott eset tényállásától függ.

Az Európai Unió Bírósága

A) Az újratöltött és újracímkézett szén-dioxid-palackok viszonteladásáról szóló, 2021-ben hozott döntésében az EUB tisztázta a védjegyjogok kimerülésének elve alóli kivételeket, és meghatározta a márkás áruk újracímkézésének elfogadhatóságára vonatkozó gyakorlati kritériumokat. Eszerint a védjegyjogosult csak akkor léphet fel árujának újrafelhasználása vagy újracímkézése ellen, ha a fogyasztókban tévesen azt a benyomást keltik, hogy a védjegyjogosult és a viszonteladó között gazdasági kapcsolat áll fenn.

Mi volt a tét?

A finn legfelsőbb bírósághoz előterjesztett, előzetes döntéshozatal iránti kérelem két szén-savgyártó berendezés előállítói közötti védjegyvitán alapult. A szénsavgyártó berendezésekkel szénsavas italok készíthetők csapvízből. A felperes *SodaStream* ilyen készülékeket és a hozzájuk tartozó szén-dioxid-palackokat gyárt és forgalmaz a SODASTREAM és a SODA CLUB uniós védjegy alatt Finnországban. A palackokat újrafelhasználásra, vagyis újratöltésre szánták. A *MySoda* alperes szénsavgyártó berendezéseket és széndioxid-palackokat is forgalmaz, és az általa forgalmazott palackok összeegyeztethetők a SodaStream berendezéseivel. A fogyasztók által kiürített és visszaküldött SODASTREAM szén-dioxidos palackok egy része a forgalmazókon keresztül jut el a MySoda alpereshez, amely újratölti a palackokat szén-dioxiddal, és az eredeti címkét a saját címkéjével helyettesíti, mielőtt továbbértékesítené a palackokat. A felperes eredeti, a palackok nyakába vésett SODA CLUB és SODA STREAM védjegyei továbbra is láthatók. A SodaStream ezt védjegyei megsértésének tekintette, és véget akart vetni ennek a gyakorlatnak.

Az EUB döntése

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett négy kérdéssel a finn legfelsőbb bíróság lényegében arra keresett választ, hogy a védjegyjogosult felléphet-e, és ha igen, milyen feltételek mellett, a leírt gyakorlat ellen. Az áruk szabad mozgása érdekében a védjegyjogosultnak nincs korlátlan joga ahhoz, hogy a védjegyével ellátott áruk további forgalmazása ellen tiltakozzon: ha az árukat az Európai Gazdasági Térségben ő maga vagy az ő hozzájárulásával hozták forgalomba, már nem tilthatja meg (uniós) védjegye (további) használatát. Ez alól az úgynevezett kimerülés elve alól azonban indokolt esetben, például az áru állapotának megváltozása vagy romlása esetén kivételt lehet tenni [uniós védjegyrendelet (UVR) 15. cikk (2) bekezdés]).

Az átcsomagolt gyógyszerek párhuzamos behozatalával összefüggésben az EUB már a *Bristol-Myers Squibb*-ügyben 1996. július 11-én hozott ítéletében megállapította a jogos okok meglétének kritériumait, mint például az átcsomagolás szükségessége a kérdéses termék más tagállamban történő forgalomba hozatalához. Nemcsak a finn bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett első két kérdése irányult kifejezetten erre a szükségességi kri-

tériumra, hanem az EUB főtanácsnoka is alkalmazni kívánta ezt a kritériumot a jelen ügyben. Figyelemre méltó, hogy az EUB a *Soda Club*-ügyben hozott ítéletében nem foglalkozik e kritérium alkalmazhatóságával, hanem visszaul a gázpalackok újratöltéséről szóló, 2011. július 14-én a *Viking Gas*-ügyben hozott döntésre, amely közelebb áll az eredeti eljáráshoz. Ebben az ügyben a bíróság megerősítette a jogos ok fennállását abban az esetben is, ha a védjegyhasználat a védjegyjogosult és a védjegyet az újratöltést követően továbbhasználó harmadik személy között gazdasági kapcsolat benyomását keltette.

A jelen ügyre alkalmazva az EUB arra a következtetésre jutott, hogy ha a fogyasztónak az a téves benyomása támad, hogy a védjegyjogosult és a viszonteladó között gazdasági kapcsolat áll fenn, a védjegyjogosultnak jogos oka van arra, hogy ellenezze a védjeggyel ellátott áruk viszonteladó általi további forgalmazását. Ez különösen akkor érvényes, ha a viszonteladó – mint ahogyan ez itt történt – eltávolítja a védjegyjogosult címkéjét, és a sajátját helyezi el rajta, miközben a termékre gravírozott eredeti védjegy (ebben az esetben a SODA-CLUB vagy a SODASTREAM) látható marad.

Az EUB megállapítja továbbá, hogy azt a kérdést, miszerint a védjegyjogosult és a viszonteladó közötti gazdasági kapcsolatra vonatkozóan téves benyomás alakul-e ki, átfogóan kell értékelni a terméken szereplő jelölések és az újracímkézés, valamint az érintett ágazat forgalmazási gyakorlata és a fogyasztók körében e gyakorlat ismertségének mértéke alapján. Azt, hogy ez a jelen esetben így van-e, a finn nemzeti bíróságnak kell megvizsgálnia. Mindenesetre a bíróság szerint az a fogyasztó, aki az eredeti védjegy jogosultjától eltérő gazdasági szereplőhöz fordul közvetlenül az üres palack újratöltése vagy újratöltött palackra való cseréje érdekében, könnyebben felismeri, hogy ez utóbbi és a védjegyjogosult között nincs kapcsolat. Mivel azonban a jelen esetben sem a felperes, sem az alperes nem kínálja palackjait közvetlenül a fogyasztónak, vagyis a fogyasztó nem kerül közvetlen kapcsolatba a viszonteladóval, a fogyasztóban felmerülhet az összetévesztés veszélye, azaz a gazdasági kapcsolat téves benyomása a viszonteladó és a védjegyjogosult közötti kapcsolat tekintetében.

Gyakorlati tanácsok

Indoklásában a bíróság nem követi az átcsomagolt gyógyszerek párhuzamos behozatalára vonatkozó ítélkezési gyakorlat szigorú követelményeit. Ennek megfelelően nem döntő, hogy az újracímkézés szükségesnek tűnik-e ahhoz, hogy harmadik felek számára biztosítsák a szénsavas utántöltő palackok piacára való bejutást. Az EUB ehelyett arra a kérdésre összpontosít, hogy a fogyasztókban azt a téves benyomást keltik-e, miszerint a védjegyjogosult és a viszonteladó között gazdasági kapcsolat áll fenn. Ennek megítélése egyedi eset kérdése, és nagymértékben függ az új címke kialakításától, valamint az adott ágazat forgalmazási gyakorlatától. Minden esetben figyelembe kell venni, hogy az új címkézés világos és egyértelmű-e a terméket előállító védjegyjogosult és az újratöltést biztosító viszonteladó tekintetében. Az is lényeges, hogy a fogyasztók hozzászórtak-e ahhoz, hogy a terméket a védjegyjogosulttól eltérő gazdasági szereplők töltsék újra. Végül soron meg kell várni, hogy a

nemzeti bíróságok hogyan fogják az EUB kritériumait életbe léptetni, különös tekintettel a különböző ország- vagy ágazatspecifikus forgalmazási gyakorlatokra.

B) Az EUB 2022. november 17-én három ítéletet hozott a *Bayer Intellectual Property GmbH* kontra *Kohlpharma*-, a *Novartis* kontra *Abacus Medicine A/S*-, valamint az *MSD, Novartis, Ferring* és *Lundbeck* kontra *Abacus Medicine, Paranova* és *2CARE4 ApS*-ügyben (C-204/20, C-147/20 és C-224/20 „három ügy”), amelyek egyértelművé tették, hogy a tagállamoknak nincs mérlegelési jogkörük annak előírására, hogy a párhuzamosan importált gyógyszerek-nél főszabályként az újracímkezés helyett újracsomagolást kell alkalmazni, és két kivételt írtak elő az újracímkezés helyett az újracsomagolás elve alól, amennyiben az importpiacon a fogyasztók jelentős része erősen ellenzi: (i) az újracímkezett gyógyszerek beszerzését, vagy (ii) a hamisítás látható nyomait tartalmazó külső csomagolású gyógyszerek beszerzését.

Az alkalmazandó uniós jogszabályok és a „BMS-feltételek” áttekintése

A három ügy keretében benyújtott előzetes döntéshozatali kérelmek az európai uniós védjegyről szóló, 2017/1001 sz. rendelet („uniós védjegyrendelet”) és az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló, 2001/83/EK sz. irányelv, más néven a „hamisított gyógyszerekről szóló irányelv” egyes rendelkezéseinek értelmezésére vonatkoztak.

Az uniós védjegyrendelet szerint az uniós védjegy tulajdonosa nem jogosult megtiltani, hogy harmadik személy használja a védjegyet az Európai Gazdasági Térségben (EGT) a védjegy alatt általa vagy az ő hozzájárulásával forgalomba hozott áruk vonatkozásában, kivéve, ha a jogosultnak törvényes oka van arra, hogy ellenezze az áru további forgalmazását, különösen, ha az áru állapotja a forgalomba hozatal után megváltozik vagy romlik.

A hamisított gyógyszerekről szóló irányelv előírja, hogy a gyógyszereket bizonyos biztonsági elemekkel (például egyedi azonosítóval és hamisítás elleni jeggyel) kell ellátni, amelyeket nem lehet sem teljesen, sem részben eltávolítani vagy eltakarni, kivéve, ha bizonyos feltételek teljesülnek. Ezek a jellemzők segítenek biztosítani, hogy az érintett termék hiteles és nem manipulált legyen. Ez az irányelv felsorolja azokat az információkat is, amelyeket a gyógyszerkészítményt kísérő betegtájékoztatóban és a külső csomagoláson vagy – külső csomagolás hiányában – a közvetlen csomagoláson fel kell tüntetni. Amennyiben a gyógyszerek nyilvános forgalmazására jogosult vagy felhatalmazott személyeknek okuk van feltételezni, hogy a gyógyszer csomagolását manipulálták, vagy a termék biztonsági jellemzőinek ellenőrzése azt jelzi, hogy a termék nem hiteles, nem szabad a terméket forgalmazniuk, és haladéktalanul tájékoztatniuk kell az illetékes hatóságokat.

Az, hogy a védjegyjogosult mikor léphet fel a párhuzamosan importált gyógyszerek átcsomagolása ellen, olyan vitás kérdés, amely számos EUB-ügyhöz vezetett. Az ilyen ügyekből eredő szabályrendszert általában „BMS-szabályok” néven említik.

A BMS-feltételeket, amelyeket gyakorlatilag az EUB dolgozott ki, az átcsomagolt áruk párhuzamos importőrének be kell tartania annak érdekében, hogy elkerülje a védjegyjogo-

sult jogainak megsértését. E szabályok nem teszik lehetővé a védjegyjogosult számára, hogy ellenezze az EGT-n belül újraértékesített gyógyszerek párhuzamos importját. Ez megváltozik, ha a párhuzamos kereskedő újracsomagolja az árukat, mert a védjegyjogosultnak lehetősége van a párhuzamos importtal szemben fellépni, kivéve, ha az alábbi öt feltétel teljesül:

1. Az újracsomagolás szükséges az áruk importpiacon történő forgalmazásához, pl. nemzeti jogszabályok vagy nemzeti gyakorlat miatt, vagy azért, mert a lakosság jelentős része erősen ellenzi az újracsomagolt gyógyszerek helyett átcímkezettek forgalmazását.
2. A termék eredeti állapotában van.
3. A párhuzamos kereskedő előzetesen értesítette a védjegyjogosultat az átsomagolásról.
4. Az új csomagolás tartalmazza az átsomagolásért felelős szervezet megjelölését.
5. Az új kiszerelés nem okoz kárt a védjegy jó hírnevének (pl. hiba vagy rossz minőségű csomagolás miatt).

Az EUB legutóbbi ítéletei és szabályai

A gyakorlatban a gyógyszerek párhuzamos kereskedői kénytelenek lehetnek felbontani a csomagolást, hogy megfeleljenek az importpiac helyi előírásainak. Ezek a gyógyszerrel végzett manipulációk a csomagoláson levő biztonsági zár és/vagy vonalkód sérülését okozhatják. Az *Abacus Medicine*-, *Kohlpharma*-, *Paranova*- és *2CARE4*-ügyekben a párhuzamos kereskedők azzal érveltek, hogy a gyógyszerek külső csomagolásának cseréje szükséges volt, minthogy az eredeti csomagolás felbontásának látható és visszafordíthatatlan nyomai kétségessé tették a gyógyszerek sértetlenségét. Ezt az álláspontjukat a nemzeti hatóságok iránymutatásai alátámasztották.

A gyógyszeripari vállalatok, a *Novartis*, a *Bayer*, az *MSD*, a *Ferring* és a *Lundbeck* azzal érveltek, hogy a hamisított gyógyszerekről szóló irányelv alapján kiadott, 2016/161/EK sz. bizottsági rendeletnek akkor felelnek meg, ha a párhuzamos kereskedők az eredeti külső csomagoláson egyedi azonosítóval ellátott vonalkódot helyeznek el, és az eredeti csomagolás felbontásának nyomaint eltakaró, hamisításgátló eszközt alkalmaznak, amely jelzi, hogy az új biztonsági zárat jogszerű átsomagolás során helyezték el. Azzal érveltek, hogy ezek az intézkedések elegendők a piaca jutás garantálásához.

Az EUB három ügyének következményei a nemzeti jogszabályokra és a nemzeti bíróságokra nézve

A három ügyben az EUB kimondta, hogy a tagállamoknak nincs mérlegelési jogkörük arra vonatkozóan, hogy a párhuzamosan importált gyógyszereket újracímkezés helyett újracsomagolásra kötelezzék. Ez volt a helyzet az említett ügyekben a német és a dán irányelvek esetében, amelyeket érvénytelennek nyilvánítottak. A három ügyben hozott EUB-ítéletek nagymértékben követik a témával kapcsolatos korábbi ítélkezési gyakorlatot, és üdvözlendő megerősítést jelentenek a gyógyszeripari vállalatok számára. A gyógyszerek biztonsági jel-

lemzőinek lehető legnagyobb mértékű harmonizálására irányuló, uniós szintű erőfeszítések ellenére a nemzeti bíróságoknak továbbra is foglalkozniuk kell azzal a kérdéssel, hogy az eredeti biztonsági zárjegy által hagyott nyomok a fogyasztók részéről olyan erős reakciót váltanak-e ki a gyógyszerekkel szemben, amely a piacra jutás akadályát képezi, így a párhuzamos kereskedők számára bizonyos fokú bizonytalanságot okoz.

C) Az EUB úgy döntött, hogy az *Amazon* felelősségre vonható védjegybitorlásért a weboldalon egy harmadik fél által elhelyezett, „hamis” Christian Louboutin cipőkre vonatkozó hirdetések miatt.

Ez az előzetes döntés, amely eltér a korábbi ítélkezési gyakorlattól és a főtanácsnok indítványától az ügyben, jó hír a védjegytulajdonosok számára (különösen a luxustermékek esetében), és arra készítheti a saját és a harmadik féltől származó termékeket egyaránt eladásra kínáló online platformokat, hogy újragondolják weboldaluk kialakítását.

1. Mi volt a probléma?

Az Amazon platformján hamis, piros talpú cipőket értékesítettek harmadik fél eladók, és ezzel állítólag megsértették Louboutin piros talpra lajstromozott uniós védjegyét. Bár az Amazon nem értékesítette a hamisított termékeket, részt vett ezen áruk forgalmazásában, tárolásában és reklámozásában. A Louboutin bitorlási keresetet indított az Amazon ellen Belgiumban és Luxemburgban, minthogy az Amazon állítólag a Louboutin lajstromozott uniós védjegyével azonos megjelöléseket használt azonos áruk eladására a Louboutin hozzájárulása nélkül.

A Louboutin azért kezdeményezte ezeket az eljárásokat, hogy elismerjék az Amazon felelősségét a hamisított termékek harmadik felek által a platformjain történő értékesítésre ajánlásáért.

Az ügyet a belga és a luxemburgi bíróság az EUB elé utalta, hogy iránymutatást kérjen arra vonatkozóan, miszerint az Amazon közvetlenül felelőssé tehető-e a 2017/1001 sz. EU-rendelet 9. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján a Louboutin-védjegy „használatáért”, ha egy harmadik fél eladó hamisított áruk hirdetését helyezi el az Amazon platformján, különösen olyan körülmények között, amikor ezeket az árukat az Amazon saját termékei mellett kínálja eladásra, és a szállítást és a kezelést az Amazon végzi (azaz „hibrid” üzleti modellről van szó).

2. Mi volt a helyzet a Louboutin-ügyben hozott ítélet előtt?

Korábban a belga és a luxemburgi bíróságok az ügyet az EUB-hez utalták, amely 2022 júniusában adta ki véleményét. A korábbi, az online közvetítők védjegybitorlásért való felelősségével kapcsolatos döntéseket, a *Google France*-ügyet, a *L'Oreal*-ügyet és egy másik, az Amazon tárolási szolgáltatásait érintő döntést, a *Coty Germany*-ügyet a főtanácsnok figyelembe vette. Ezekben a korábbi ügyekben a bíróság megállapította, hogy az online közvetí-

tők közvetlen felelőssége nem áll fenn a harmadik személyek által kínált tartalmak/termékek védjegybitorlásáért.

A főtanácsnok véleménye az volt, hogy „az online közvetítő nem vonható közvetlenül felelősségre a védjegyjogosultak jogainak megsértéséért a platformján harmadik személyek kereskedelmi ajánlatainak közlésével”. Véleménye tehát egybecsengett a korábbi döntésekkel.

A *Google France*-ügyben hozott ítéletre hivatkozva fő szempontként említette, hogy a platform tulajdonosa, jelen esetben az Amazon, „saját kereskedelmi kommunikációjával összefüggésben” használt-e egy megjelölést. Ez a feltétel akkor teljesül, ha egy átlagos fogyasztó (egy észszerűen tájékozott és észszerűen figyelmes internetező) konkrét kapcsolatot hoz létre a platform tulajdonosa és a megjelölés között. A főtanácsnok megjegyezte, hogy bár az Amazon és a harmadik fél eladók hirdetései egymás mellett jelentek meg, és az Amazon logóját is tartalmazták, ebből nem következik, hogy az átlagfogyasztó a harmadik fél eladók hirdetéseiben megjelenített jeleket az Amazon kereskedelmi kommunikációjának szerves részeként fogja fel, különösen azért nem, mert a hirdetésekben mindig feltüntették, hogy az árukat harmadik fél eladók értékesítik, vagy pedig közvetlenül az Amazon.

3. *Mire jutott az EUB?*

Az EUB 2022. december 22-i ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy egy olyan online piactér üzemeltetője, amely integrálja saját értékesítési platformját és harmadik fél árujának értékesítését, felelősségre vonható a harmadik fél védjegyét sértő másik harmadik fél hirdetéseiért, ha az átlagfogyasztó megtéveszthető a hirdetés eredetét illetően (azaz, ha egy észszerűen tájékozott és figyelmes felhasználó kapcsolatot hoz létre a piactér üzemeltetője által nyújtott szolgáltatások és a védjegy között). A főtanácsnok korábbi véleményétől eltérve a bíróság megjegyezte, hogy amennyiben az említett piactér üzemeltetője egységes módszert alkalmaz az általa és a harmadik felek által értékesített termékek bemutatására, amelyek mindegyike az üzemeltető logója alatt szerepel, ez megnehezítheti a fogyasztók számára, hogy egyértelműen megkülönböztessék az egyes hirdetések eredetét és a jogsértő áruk forrását. Ilyen körülmények között az a benyomás keletkezhet, hogy a piactér üzemeltetője maga forgalmazza a jogsértő termékeket, és ezáltal „használja” a lajstromozott védjegyet.

A piactér üzemeltetője és a védjegy közötti kapcsolatot valószínűsítő tényezők:

- A platformon kínált termékek egységes bemutatási módszerének használata, amely megkülönböztethetlenné teszi, hogy egy terméket egy harmadik fél vagy a piactér üzemeltetője értékesített.
- A piactér üzemeltetője által saját termékeire vonatkozó hirdetések megjelenítése a harmadik fél termékeivel egyidejűleg.

- A piactér üzemeltetője saját logójának megjelenítése a forgalmazási anyagokon, még akkor is, ha a forgalmazott termék harmadik fél terméke volt.
- Kiegészítő szolgáltatások – például tárolás, kiszállítás és reklámozás – nyújtása harmadik fél eladónak.

4. Mit jelent ez a vállalkozások számára?

Az EUB döntése nem jelenti az Amazon jogsértésének megállapítását; ezt a döntést a belga és a luxemburgi nemzeti bíróságok fogják meghozni végleges ítéletként.

Mindazonáltal a hibrid modellt alkalmazó online piacterek üzemeltetői, mint például az Amazon, sérülékenyebbé válnak a közvetlen felelősségre vonásra a hamisított termékeket az oldalukon értékesítő harmadik felek esetében.

Hibrid üzleti modell

Ha egy platformot kizárólag harmadik felek használják (miként az *e-Bay* esetében) értékesítésre, és a platform nem keveri saját kínálatát a harmadik fél eladók kínálatával, akkor az ítélet következtében nem változik a jelenlegi helyzet, mert a platform üzemeltetőjét nem fenyegeti ugyanolyan közvetlen felelősség egy harmadik fél hamisított termékeiért.

A védjegytulajdonosok számára is könnyebbé teszi, hogy jogsértés miatt keresetet nyújtsanak be a nagy üzemeltetőkkel, például az Amazonnal szemben, mint az egyéni hamisítókval szemben (akiket nehezebb lehet felkutatni, és akiknek nem biztos, hogy olyan mély a zsebük). A védjegytulajdonosoknak ezért megnyugvást jelenthet az EUB előzetes döntése.

A hibrid modelleket alkalmazó platformok, mint például az Amazon, esetleg átgondolhatják weboldaluk kialakítását annak biztosítása érdekében, hogy a saját maguk által értékesített termékek egyértelműen megkülönböztethetők legyenek a harmadik fél termékeitől, hogy a fogyasztók azonosítani tudják a hirdetések eredetét és az árukat ténylegesen értékesítő felet.

5. M a helyzet az Egyesült Királyságban?

Ez a döntés nem kötelező érvényű az Egyesült Királyság bíróságaira nézve.

Az Egyesült Királyságban 2022-ben fontos fejlemények történtek (ismét az Amazont érintően) az online platformok védjegybitorlásért való felelősségével kapcsolatban. 2021. májusban a fellebbezési bíróság a *Lifestyle Equities* kontra *Amazon*-ügyben megállapította, hogy az Amazon.com hirdetései, eladási ajánlatai és egyes amerikai védjegyű áruknak az Egyesült Királyságban és az EU-ban vásárlók részére történő értékesítése az Egyesült Királyságban és az EU-ban „védjegyhasználatnak” minősül, és sérti a *Lifestyle* brit és uniós védjegyeit. (Valójában az Egyesült Királyság és az EU vásárlóinak történő tényleges termékértékesítés tekintetében nem volt szükség annak bizonyítására, hogy a hirdetések az Egyesült Királyság és az EU fogyasztóit „célozták meg”).

Az Amazon fellebbezett a döntés ellen.

D) 2022. november 17-én az EUB a C-253/20 sz. és a C-254/20 sz. ügyben azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a párhuzamos importőr behozhat-e és milyen feltételek mellett hozhat be és forgalmazhat a referenciagyógyszer védjegye alatt olyan generikus gyógyszert, amely minden tekintetben azonos a referenciagyógyszerrel. Másképpen fogalmazva: vásárolhat-e egy párhuzamos importőr olyan generikus gyógyszert, amely minden tekintetben azonos a referenciagyógyszerrel, de ahhoz képest alacsonyabb áron kínálják, hogy aztán megfelelő átcsomagolás után drágább „eredeti” termékként értékesítse?

Az EUB kimondta, hogy egy gyógyszeripari termék átcsomagolása, például a külső csomagolás egy másikra cserélésével (ún. *reboxing* vagy *relabeling*) csak akkor megengedett, ha a következő feltételek halmozottan teljesülnek:

1. a két gyógyszer minden tekintetben azonos (a bioidentitás nem elegendő); és
2. az átcsomagolás megfelel az objektív szükségesség kritériumának.

Az EUB szerint a „minden tekintetben” való azonosság követelménye mindenekelőtt azon alapul, hogy a jog bizonyos körülmények között a referenciagyógyszereket és a generikus gyógyszereket egyenértékűnek tekinti, noha valójában kisebb eltéréseket mutathatnak. Minthogy ez az egészségügyi szakemberek és a betegek félrevezetéséhez vezethet, az átcsomagolás csak akkor megengedett, ha a két gyógyszer minden tekintetben azonos egymással.

Ilyen azonosság különösen akkor áll fenn, ha a generikus terméket és az eredeti terméket – mint jelen esetben – ugyanaz a vállalat vagy kereskedelmi kapcsolatban álló vállalatok gyártják, és ha a termék valójában azonos, csak másképp forgalmazzák.

A második követelményt illetően az EUB hangsúlyozza, hogy az átcsomagolás objektív szükségessége csak akkor áll fenn, ha a ténybeli körülmények miatt a gyógyszer behozatala akadályba ütközne, ha azt nem csomagolnák át, és ezt a párhuzamos importőrnek kell bizonyítania.

A generikus termék behozatalának nincs akadálya, ha az importáló tagállamban már engedélyezték a referenciaterméket, mert a generikus termék engedélyezése ekkor csak a közegészségügy vagy az emberi élet védelme miatt tagadható meg.

Ha tehát a generikus gyógyszernek mint olyannak az értékesítése az adott tagállamban jogilag megengedett, azaz nincs piaci akadálya, akkor a referenciagyógyszer/eredeti termék nevét nem lehet ráírni még akkor sem, ha a generikus gyógyszer és az eredeti teljesen azonosak egymással.

Az EUB végül nem engedélyezte a generikus termék magasabb árkategóriájú márkába történő átcsomagolását, ha ez csupán azt a célt szolgálná, hogy az eredeti márka hírnevének kihasználásával gazdasági előnyökhöz juttassa a párhuzamos importőrt. Ebben a tekintetben előnyben részesíti a védjegyoltalmat a párhuzamos importőrök jogaival szemben. A párhuzamos importőrök azonban még mindig maguk dönthetik el, hogy generikus termékeiket a védjegyzett nevükkel vagy „saját márkanevükkel” hozzák forgalomba.

Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala

A) Az EUIPO 2022. szeptember 27-én hozott határozatában [*Huber kontra Nordzucker (Ireland) Ltd.*-ügy] igennel válaszolt arra a kérdésre, hogy lehet-e az ír „cukor” szó uniós védjegy?

Az EUIPO Törlési Osztálya elutasította a SIUCRA európai uniós védjegy törlése iránti kérelmet, és úgy határozott, hogy a védjegy a használat révén megkülönböztetőképességre tett szert.

Az ügy háttere

A felperes a *Nordzucker*, Írország egyik vezető cukorforgalmazójának SUCRA védjegyével szemben törlési keresetet nyújtott be. A védjegy a vállalat 1926-os alapításakor eredetileg *Irish Sugar* néven volt ismert, később pedig a *Siúcra* nevet kapta. A vállalatot az 1991-es cukortörvény értelmében privatizálták, és a neve *Greencore*-ra változott, mielőtt 2009-ben a *Nordzucker* felvásárolta volna.

A SIUCRA védjegy közvetlenül a „siúcra” szóból származik, amely az ír nyelvben – ez Írország és az Európai Unió hivatalos nyelve is – a „cukor” szót jelenti. A szóban forgó áruk a 30. áruosztályba tartoznak, amely a cukor és cukortermékek, cukrászárúk, édességek, természetes édesítőszeres és cukorkák befogadója. A védjegyet 1996. november 14-én jelentették be, és az EUIPO 1998. május 28-án lajstromozta.

Jogi kérdések

A felperes a 2017/1001 sz. európai uniós védjegyrendelet 59. cikke (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozott, összefüggésben a 7. cikk (1) bekezdésének b), c), d) és g) pontjával. Mindkét rendelkezés az abszolút törlési okokra vonatkozik.

A 7. cikk előírja, hogy a védjegyek nem lajstromozhatók, ha „nem rendelkeznek megkülönböztetőképességgel”, ha „kizárólag olyan megjelölésekből vagy utalásokból állnak, amelyek a kereskedelemben az áruk fajtájának, minőségének, mennyiségének, rendeltetésének, értékének, földrajzi eredetének vagy előállítási idejének megjelölésére szolgálhatnak”, vagy olyan megjelölésekből, „amelyek a köznyelvben szokássá váltak”. Az 59. cikk előírja, hogy a védjegy törlésre kerülhet, ha azt a 7. cikkel ellentétesen jegyezték be.

A leíró vagy nem megkülönböztető védjegy azonban az európai uniós védjegyrendelet 59. cikkének (2) bekezdése alapján megkülönböztetőképességet szerezhet, ha bizonyítható, hogy olyan módon használták, aminek következtében a fogyasztók kizárólag vagy túlnyomórészt az áruk vagy szolgáltatások eredetéhez kapcsolódóként, és nem leíró jellegüként ismerik el.

A felperes azzal érvelt, hogy a SIUCRA a „cukor” jelentésű ír szóval azonos; ezért a védjegy a 7. cikk rendelkezései szerint pusztán leíró jellegű, és nem rendelkezik megkülönböztetőképességgel. A védjegyjogosult azonban kiterjedt kutatási eredményeket nyújtott be, ame-

lyek bizonyították, hogy a SIUCRA védjegy használata Írországból olyan következetesen, régóta és széles körben elterjedt, hogy a védjegy ténylegesen megkülönböztetőképeséget szerzett, és a közönség körében nagyfokú ismertséggel rendelkezik.

A benyújtott bizonyítékok között szerepeltek az 1970-es évekre visszanyúló televíziós reklámok, valamint számos régi újságcikk, amelyek a védjegyet dicsérték. Számos független fogyasztói felmérést is benyújtottak, amelyek azt mutatták, hogy a közönség rendkívül magas szinten emlékezik a márkára. A kutatási bizonyítékok távolról sem széptették a történetet, hanem azt mutatták, hogy a védjegy valóban Írország egyik legjobban ismert és legbecsültebb cukormárkája volt.

Határozat

Az EUIPO Törlési Osztálya elutasította a SIUCRA védjegy törlése iránti kérelmet. „A védjegy... az uniós védjegyrendelet 7. cikke (1) bekezdésének *b*) és *c*) pontja szerinti kifogás alá esik ugyan, de a rendelet 7. cikkének (3) bekezdése szerinti használat révén megkülönböztetőképeségre tett szert.”

B) A jelentések szerint folyamatosan emelkedik az EUIPO-nál benyújtott, virtuális árukra és NFT-kre vonatkozó védjegybejelentések száma. Erre válaszul 2023. január 1-jétől kezdve a nizzai osztályozás új, 12. kiadásában külön hivatkoznak az ilyen tárgyú árukra és szolgáltatásokra.

A „virtuális árukat” az EUIPO a 9. áruosztályba tartozó digitális tartalomként vagy képként kezeli. A közelmúltban kiadott iránymutatása szerint a „virtuális áru” kifejezés önmagában nem egyértelmű és nem pontos, következésképpen nem lenne elfogadható a lajstromozásra. Ezért ha egy európai uniós védjegybejelentésben „virtuális árut” kívánnak feltüntetni, fontos, hogy további és pontosabb részleteket adjanak meg, feltüntetve azt a tartalmat, amelyre a virtuális áru vonatkozik, például „letölthető virtuális áru, nevezetesen virtuális ruházat”. Ellenkező esetben e további részletezés nélkül a bejelentő azt kockáztatja, hogy bejelentésének vizsgálatát szükségtelenül leállítják, vagy esetleg részben elutasítják.

A 9. áruosztály magában foglalja a „letölthető digitális fájlok, amelyek hitelességét nem helyettesíthető tokenek igazolják” kifejezést is (amit az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala sugalmaz). Az EUIPO jelenleg az NFT-eket úgy kezeli, mint blokkláncba bejegyzett egyedi digitális tanúsítványokat, amelyek digitális tárgyakat hitelesítenek, de azoktól elkülönülnek. Hasonlóan a „virtuális javak” esetéhez, a „non-fungible tokenek” kifejezés önmagában, további részletek nélkül történő besorolása nem elfogadható. Az NFT-k által hitelesített tárgyat is meg kell határozni; például a 9. áruosztályba tartozó „NFT-k által hitelesített letölthető zene” vagy a 35. áruosztályba tartozó online virtuális környezet szolgáltatása „virtuális művészet és virtuális művészeti tokenek kereskedelméhez” formában.

Az ilyen típusú kérelmek növekvő száma azt mutatja, hogy az NFT-eket és általában a virtuális javakat egyre inkább a védjegyfelismerés és -védelem értékes tárgyának tekintik. Az e

területen tevékenykedő vállalkozásoknak és szolgáltatóknak ezért örvendetes bátorításként kell tekinteniük ezekre a legújabb fejleményekre, mert rávilágítanak arra, hogy elismerik a digitális tárgyak védjegyoltalmát, amit a hivatal rendszerint meg is ad. A védjegyek bejelentésekor ügyelni kell arra, hogy a vonatkozó kifejezések a fenti megközelítéssel összhangban kellően világosak és pontosak legyenek.

C) 2022. október 19-én az EUIPO fellebbezési tanácsa határozatot hozott a *Louis Vuitton* kontra *EUIPO*-ügyben, amely Louis Vuitton jól ismert Damier Azur-kockás mintájú védjegyének törlésére vonatkozott. A védjegy a nizzai osztályozás 18. áruosztályába (beleértve a bőrárakat is) tartozott.

A tanács megerősítette a védjegy törlését, mert a Louis Vuitton nem tudta bizonyítani a szerzett megkülönböztetőképességet egyes uniós országokban. Nem fogadta el többek között a felperes azon érveit, amelyek szerint az érintett lett és litván vásárlóközönség földrajzi és kulturális közelségük miatt kellően ismerte a lengyel és a svéd piacokon (amelyek tekintetében a szerzett megkülönböztetőképességet megállapították) az árukat vagy szolgáltatásokat, vagy hogy az érintett bolgár, szlovén vagy szlovák vásárlóközönség a román piacot is ismerte volna. A tanács szerint ezek az állítások nem voltak sem konkrétak, sem megfelelő bizonyítékokkal alátámasztva.

Az Európai Unió Törvényszéke

A közelmúltban hozott ítéletében (T 726/21. sz. ügy) az Európai Unió Törvényszéke elutasította a *Rolex SA* (Rolex) által benyújtott fellebbezést, és megerősítette az EUIPO fellebbezési tanácsának határozatát, amely szerint az összehasonlított „korona” védjegyek között nem áll fenn az összetévesztés valószínűsége, és mindenekelőtt nem állapította meg a Rolex koronás védjegye jó hírnevének esetleges sérelmét.

Háttér

Ebben az ügyben a védjegybejelentő, egy dán divatcég, a *PWT A/S*, az 1. ábrán bemutatott koronás ábrás védjegy nemzetközi lajstromozását kérte az EUIPO-nál.

A lajstromozásra bejelentett áruk között a 25. áruosztályba tartozók (azaz ruházati cikkek, lábbelik, fejfedők), valamint a 3., 9., 18. és 35. áruosztályba tartozó egyéb áruk és szolgáltatások szerepeltek.

1. ábra

2. ábra

ROLEX

3. ábra

Az elsőfokú eljárásban a Rolex és közismert védjegyei győztek, mert az EUIPO úgy ítélte meg, hogy a bejelentés a Rolex védjegy jó hírnevének tisztességtelen kihasználását jelenti. Az EUIPO fellebbezési tanácsa azonban másként értékelte az ügyet, és a felszólalás mindkét indokát (azaz az összehasonlított védjegyek közötti összetéveszthetőséget és a Rolex jó hírneve megsértésének valószínűségét) elutasította.

A GC ítélete

Nem meglepő módon a Rolex a GC-től a fellebbezési tanács határozatának hatályon kívül helyezését kérte, és bírálta a tanácsot, amiért az nem vette figyelembe az összehasonlított áruk közötti hasonlóságot és a fogyasztók szokásos piaci gyakorlatát, akik az „esztétikai kiegészítő jelleg” elve alapján a megvásárolt termékekből következtetéseket vonhatnak le a Rolexre vonatkozóan.

Ítéletében a GC a következőket állapította meg:

- a két koronás védjegy közötti fogyasztói összetévesztés nem valószínű, mert a ruházati cikkek, lábbelik és fejfedők nem hasonlítanak az ékszerekre és az órákra;
- az „esztétikai kiegészítő jelleg” elve, vagyis annak lehetősége, hogy a termékeket a Rolexhez hasonló luxustárgyaknak tekintik, vagy az a tény, hogy az összehasonlított árukat ugyanabban a kereskedelmi létesítményben árusítják, mint a Rolex-termékeket, lényegtelen a szóban forgó áruk közötti hasonlóság megállapítása szempontjából;
- a szóban forgó védjegy használata nem jelentene tisztességtelen előnyt, és nem sértené a Rolex korábbi védjegyei alapján fennálló megkülönböztetőképességét vagy jó hírnevét;
- a Rolex nem bizonyította kellőképpen a jó hírnév veszélyeztetését.

Ennek eredményeképpen a GC megerősítette a tanács állításait, miszerint nem állapítható meg a jó hírnév sérelme, és az összehasonlított védjegyek között nem áll fenn az összetévesztés veszélye.

Megjegyzések

Ez a döntés rávilágít arra, hogy a jó hírnévre alapozott keresetek nem mindig jelentenek egyértelmű győzelmet a luxusmárkák számára. A bevett márkáknak mindig nagy körültekintéssel kell mérlegelniük az új bejelentésekkel szembeni támadásokat. A legfontosabb, hogy a jó hírnév alapján indított kereset céljára összegyűjtött bizonyítékoknak elegendőnek kell lenniük, és a korábbi jó hírnevű védjegy tulajdonosának megfelelő érveket kell bemutatnia a tisztességtelen előnyre vagy a jó hírnevű védjegy megkülönböztetőképességének és jó hírnevének sérelmével kapcsolatos kockázatra vonatkozóan.

Miként a GC fenti ítéletéből és az EUIPO fellebbezési tanácsának a határozatából kitűnik, nem elegendő csupán a védjegy közismert vagy fényűző voltára vonatkozóan benyújtott bizonyítékokra hivatkozni, és megállapítani, hogy a jó hírnév elvesztésének veszélye általában véve fennáll. A jó hírnévvel rendelkező védjegy jogosultjának határozott bizonyítékokat és érvelést kell előterjesztenie a korábbi védjegy általános hírnevére vonatkozóan, és bizonyítania kell, hogy a szóban forgó védjegy használata vagy tisztességtelenül kihasználná a korábbi védjegy megkülönböztetőképességét vagy hírnevét, vagy pedig károsan befolyásolná annak megkülönböztetőképességét vagy hírnevét.

A jó hírnévben bekövetkezett sérelem bizonyításának kérdésében, valamint a jövőbeni sérelem súlyos kockázatának bizonyításához szükséges magas küszöbérték tekintetében hasonló megközelítést lehet levonni a korábbi ítélkezési gyakorlatból (pl. a *Puma* kontra *EUIPO-Gemma Group*-ügyben a GC 2021. május 19-i, T-510/19 sz. ítéletéből, amikor a *Puma* sportmárka elvesztette keresetét, mert nem terjesztett elő koherens érveket a korábbi védjegyei megkülönböztetőképességének sérelmére vonatkozó súlyos kockázat bizonyítására).

Franciaország

A mesterséges intelligencia számos területet lefedő találmányokban valósul meg. E találmányok oltalma azonban különös figyelmet igényel műszaki hozzájárulásuk leírása tekintetében.

Ezt szemlélteti az ESZH műszaki fellebbezési tanácsának T 0702/20 sz. döntése, amely elutasította egy alacsony kapcsolatsűrűségű neurális hálózatra a szabadalom megadását.

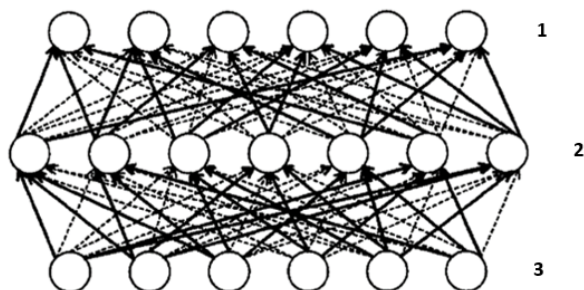
Összefoglalva

A tanács szerint a neurális hálózat a matematikai függvények egy olyan osztályát határozza meg, amely ki van zárva a szabadalmazhatóságból. Egy ilyen hálózat tehát nem szabadalmazható anélkül, hogy legalább közvetett módon ne jelezne egy konkrét felhasználási esetet.

A szóban forgó találmány

A találmány egy neurális hálózat rétegei közötti kapcsolatok átalakítására vonatkozik az úgynevezett „laza csatolás” elvén alapulva, amely a hálózat több rétegének neuronjai közötti kapcsolatok számát csökkenti a hagyományos, teljesen összekapcsolt szerkezetekhez képest.

Ezeket a laza csatolásokat a szabadalmi bejelentés 1. ábráján szaggatott vonalakkal szemléltetik.

1. ábra

Az 1. ábra jelmagyarázata: 1 kimenő réteg; 2 közbenső réteg; 3 bemenő réteg.

Az 1. igénypont a neurális hálózat kezdeti szerkezetére vonatkozik, még mielőtt az osztályozási feladat elvégzésére betanítanák. A neuronok közötti laza kapcsolatokat a betanítás előtt, a betanítási adatoktól függetlenül hozzák létre.

Az 1. igénypont nem említi a betanításhoz használt adatok sajátosságait, és azt sem határozza meg, hogy az osztályozás milyen célra használható.

Van ennek a találmánynak konkrét műszaki célja?

- A fellebbezési tanács mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy egy neurális hálózat neuronoknak nevezett csomópontokból áll, amelyek egymással összekapcsolva az egyik neuron kimenetét egy másik neuron bemenetéhez kapcsolják. Minden neuron egy matematikai műveletet hajt végre, például meghatározza bemeneteinek súlyozott összegét, amit nemlineáris aktiválás követ például a helyettesített lineáris egységfüggvénnyel vagy a szigmoid függvénnyel.

A neurális hálózat szerkezete tehát meghatározza a neuronok által végzett műveleteket és azt, hogy milyen módon kapcsolódnak egymáshoz. Ez a szerkezet a matematikai függvények egy osztályát határozza meg. Ennek az osztálynak egy példányát a neurális hálózat egy adott feladat (pl. tárgyak felismerése képeken) elvégzésére történő betanításából származó súlyok játéka adja.

- A tanács úgy véli, hogy az 1. állítás, amely – mint emlékeztetnek rá – a neurális hálózat kezdeti szerkezetére vonatkozik, még annak betanítása előtt, csak egy matematikai eszközt határoz meg.

A tanács tehát megállapítja, hogy ez az állítás csupán elvont matematikai műveleteket határoz meg, amelyeket számítógép segítségével hajtanak végre meg nem határozott adaton, és ezeket a matematikai műveleteket közelítő függvények egy osztályának (a hálózat és annak szerkezete) meghatározására használják egy bonyolult (nem lineáris) egyenletrendszer megoldásához, függvények paramétereinek meghatározására (súlyok képzése) olyan kimenetek kiszámításával, amelyekről nem ismert, hogy milyen feladatra szolgálnak.

A fellebbezési tanács arra a következtetésre jut, hogy a bejelentett találmány nem zárható ki a szabadalmazthatóságból azért, mert számítógépet használ, viszont nem tartalmaz feltalálói tevékenységet.

Mit érdemes megjegyezni

A tanács hangsúlyozza, hogy a neurális hálózatok kétségtelenül hasznos műszaki eszközöket nyújthatnak az emberi feladatok automatizálására vagy műszaki problémák megoldására. Ahhoz azonban, hogy ezek a hálózatok szabadalmazthatók legyenek, kellően meghatározottnak kell lenniük, különösen a képzési adatok és/vagy az elvégzendő műszaki feladat tekintetében.

- A jelen esetben, bár a laza kapcsolatokat egy hibajavító kód vezérlőmátrixa határozza meg, a bejelentő nem tudta bizonyítani, hogy az ilyen vezérlőmátrix használatából bármilyen műszaki előny származna.
- Végezetül a tanács emlékeztet arra, hogy a felpereseknek meg kell indokolniuk állításait, különösen, ha azok műszaki hatásra vonatkoznak.

Ebben az esetben a kérelmező egy adatvezérelt laza csatolásról szóló tudományos cikkre való hivatkozással próbálta igazolni, hogy az igényelt hálózat elkerüli a túlillesztést (a kapcsolási sémát az elvégzendő feladatból határozzák meg a képzési adatok eloszlása alapján). A cikk nem segített, mert a tanács megállapította, hogy nem kapcsolódik a bejelentett laza csatoláshoz, ahol a kapcsolási sémát a képzési adatoktól függetlenül határozzák meg.

Talán más lett volna a helyzet, ha a szabadalmi bejelentés tartalmazott volna összehasonlító példákat az igényelt hálózatra és a már létező hálózatokra vonatkozóan, például a betanítás sebessége vagy az eredményül kapott osztályozás pontossága tekintetében.

Ezért a mesterséges intelligenciával kapcsolatos szabadalmi bejelentésekben lehetőség szerint szerepelniük kell ilyen összehasonlító példáknak. Annál is inkább, mert az Európai Szabadalmi Hivatal Bővített Fellebbezési Tanácsa folyó év március 23-i ülésén úgy döntött, hogy a bejelentés benyújtása után közzétett bizonyítékokat a feltalálói tevékenység vizsgálata során akkor lehet figyelembe venni, ha ezek a bizonyítékok levezethetők az eredetileg benyújtott bejelentés műszaki tanításából és szövegéből.

Hollandia

A *Leidseplein Beheer* (Beheer), az amszterdami *The Bulldog* kávézó mögött álló cég 49 millió kárösszegért foglalatást végeztetett a *Red Bull* Hollandiánál. A Beheer szerint ez az összeg felel meg annak a kárnak, amelyet a vállalat a *Red Bull*-lal a *THE BULLDOG* márkanévvel ellátott energiatital miatt régóta húzódozó viszály miatt szenvedett el. Az ügy részleteit alább ismertetjük.

A viszály oka

Húsz évvel korábban a *Leidseplein Beheer* bevezette Hollandiában a *BULLDOG* nevű italt. Ettől a pillanattól kezdve gondok voltak a *Red Bull*-lal, mert az úgy vélte, hogy az új energiatital a *RED BULL* hírnevét próbálja meglovagolni, és ez zavart okoz a piacon (l. ábra).

Tíz év küzdelem

Ami ezután következett, az egy évtizedes küzdelem volt, amelyben a két harcosnak felváltva adtak igazat. 2007-ben a *Red Bull* elvesztette az ügyet a kerületi bíróságon, de a fellebbezésben nyert. Az ügy végül a Holland Legfelsőbb Bíróságon kötött ki, majd 2014-ben visszatért a fellebbezési bírósághoz, amely 2017-ben hozta meg a végső ítéletet: a védjegyek nem hasonlítanak egymásra.

A Beheer szerint vállalkozását emiatt jelentős kár érte, és most kártérítést kér. Ennek alátámasztására a vállalat szakértőt kért fel, aki „0,6 millió és 313 millió euró közötti kárt, valamint 49 millió euró valószínűséggel súlyozott átlagos kárt” állapított meg. E számítás alapján a Beheer a *Red Bull*-nál 49 millió euró értékű foglalatást foganatosított. Az Amszterdami Kerületi Bíróság 2022. október végén elutasította a *Red Bull* foglalatás feloldására irányuló kérelmét.

Írország

A *Merck Sharp & Dohme* (Merck) multinacionális gyógyszergyártó vállalatnak az Ír Legfelsőbb Bíróság közbenső végzést adott annak megakadályozása végett, hogy a *Mylan* (amely jelenleg a *Viatris* globális egészségügyi vállalat része) a cukorbetegség elleni JANUMET gyógyszert Írországban értékesítse. Ez az ügy azért került a címlapokra, mert a kiegészítő oltalmi tanúsítványok (Supplementary Protection Certificates, SPC-k) érvényességére összpontosított, és *Anne Marie Carr* igazgató asszony itt azt vizsgálta, hogy a Merck monopóliumát fenntartó döntés mit jelent azon felek számára, akik olyan piacra kívánnak belépni, ahol potenciálisan ilyen vonatkozású szellemi tulajdon-jogok vannak érvényben.

Az ügy háttere

A *Merck Sharp & Dohme LLC* kontra *Mylan Ire Healthcare Limited* and Ors.-ügyben Írország Legfelsőbb Bírósága 2023. január 20-án ideiglenes intézkedést rendelt el.

A felperes Merck azért kért ideiglenes intézkedést, hogy az alpereseket (együttesen *Mylan*) tiltsák el attól, hogy a 2008/024 sz. SPC 2023. április 7-i lejártá előtt szitagliptint és metformint tartalmazó termékeket kínáljanak, hozzanak forgalomba vagy használjanak.

A 024. sz. (az 1 412 357 sz. európai szabadalom alapján megadott) SPC védelmet nyújtott a metforminnal kombinációban alkalmazott szitagliptinre, amelynek kombinációját a felperes JANUMET márkanév alatt értékesítette és forgalmazta Írországban.

Az ideiglenes intézkedés egy olyan bírósági végzés, amely ideiglenesen korlátozza a felet bizonyos cselekmények megtételében, vagy kötelezi a felet bizonyos cselekmények megtételére, amíg a per jogerős kimenetele függőben van. Az ideiglenes intézkedés célja a *status quo* fenntartása és a helyrehozhatatlan károk megelőzése az ügyben hozott végleges döntés meghozataláig.

Érvek a felsőbbbírószágon

A felperes azzal érvelt, hogy a kiegészítő szabadalmi oltalom megadásakor az Ír Szabadalmi Hivatal (akkori nevén) meggyőződött arról, hogy a kombinált termék az 1 412 357. számú európai szabadalom oltalma alatt áll, rendelkezik a forgalomba hozatalhoz szükséges engedéllyel, és nem képezte korábbi tanúsítvány vagy engedély tárgyát.

A felperes továbbá azzal érvelt, hogy az alperesek nem tettek lépéseket az SPC állítólagos érvénytelenségének megállapítására Írországban (hogy „szabaddá tegyék az utat”), és hogy a generikus szitagliptin/metformin kombinált termékek 2023. április 7. előtti bevezetése Írországban a kombinált termékre vonatkozó monopóliumának megsemmisítését eredményezné, ami „a JANUMET termékek értékének jelentős csökkenését eredményezné egy olyan piacon, ahol agresszív versenytársak vannak”.

Az alperesek vitatták az SPC érvényességét (hivatkozva más joghatóságokban, például Németországban az érvénytelenség megállapítására), valamint azt, hogy a termék (amely az SPC tárgyát képezi) az alapszabadalom által védett volt-e.

Mindkét fél hivatkozott a Merck kontra *Clonmel Healthcare Limited* [2020]-ügyben hozott különböző bírósági határozatokra, amelyek azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy a bíróságnak milyen körülmények között kell ideiglenes intézkedést elrendelnie. Ezért a felsőbb bíróság (High Court, HC) a jelen ügy körülményeit ezen elvek fényében értékelte.

Értékelése során a HC megállapította, hogy amennyiben a felperes a tárgyaláson sikerrel járna, akkor sor kerülhetne a végleges távoltartási végzés megadására, és tisztességes kérdésről lenne szó – ami annak mérlegelését is magában foglalta, hogy az ügy valószínűleg bíróság elé kerülne-e. A bíróság úgy ítélte meg, hogy a kártérítés egyik fél számára sem jelentene megfelelő vagy teljes jogorvoslatot, és arra a következtetésre jutott, hogy a lehetséges helyrehozhatatlan károk mérlege határozottan egyik félnek sem kedvezne.

A HC mérlegelte a versenytárs érvek erejét is – különösen azokat az érveket, amelyek szerint az SPC-t más joghatóságokban érvénytelennek vagy érvényesnek találták, valamint azt, hogy az alperesek nem „tisztázták az utat” a törlési eljárás megindításával.

Végül megvizsgálta az SPC érvényességének véelmét.

Az SPC érvényessége

A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az SPC jogosultja olyan joggal rendelkezik, amelyet egy jogi eljárás biztosít, és amely vélelmezhetően érvényes, és hogy az alperesek elmulasztották „megtisztítani az utat” érvénytelenségi eljárás kezdeményezésével vagy más módon.

Az alperesek nem tudták megindokolni, hogy miért nem kezdeményezték az SPC megtámadását Írországban, és miért csak a jelen eljárásban indított viszontkereset útján érveltek az érvénytelenség mellett. A bíróság úgy vélte, hogy „az út megtisztítására” irányuló lépések elmulasztása az alperesek által olyan tényező, amely a bíróságot abban támogatja, hogy megőrizze a *status quo antet* (korábbi jogi helyzet) a jogsértés megszüntetésére irányuló intézkedés megadásával.

A bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a célszerűség és az igazságszolgáltatás mérlege a jogsértés megszüntetésére irányuló végzés meghozatala mellett szól, és hogy az alpereseket tiltsák el a 2008/024. sz. SPC tárgyát képező termékek ajánlásától, forgalomba hozatalától és felhasználásától.

Mit jelent ez az új piacra lépők számára?

Ez a döntés megerősíti, hogy harmadik felek nem hagyhatják vagy hagyhatták figyelmen kívül egy potenciálisan fontos SPC vagy szabadalom meglétét pusztán azért, mert úgy vélik, hogy ez az SPC vagy szabadalom érvénytelen. Inkább fontolóra kell venniük, hogy meg-

felelő csatornákon megtámadják az SPC vagy a szabadalom érvényességét, mielőtt olyan tevékenységeket folytatnának, amelyek potenciálisan bitorlásnak minősülhetnek.

Ennek elmulasztása növeli annak kockázatát, hogy ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek adnak ellenük helyt, amely korlátozná tevékenységüket a jogerős ítélet meghozataláig.

Kanada

A) Bevezetés

A kanadai legfelsőbb bíróság 2022. november 18-án közzétett, 8:1 arányú többségi ítéletében megerősítette a *Dow* kontra *Nova*-ügyben hozott, rekordot jelentő, 645 millió CAD értékű szabadalombitorlási ítéletet.

Elutasította a *Nova Chemicals Corporation* (Nova) fellebbezését a Szövetségi Bíróság és a Szövetségi Fellebbviteli Bíróság korábbi döntései ellen, amelyekben a Novát arra kötelezték, hogy fizessen a *The Dow Chemical Company* (Dow) részére 645 millió CAD összeget, mert bitorolta a Dow új polietilén keverékekre vonatkozó szabadalmát. Ez a Kanadában valaha megállapított legmagasabb összegű kártérítés szabadalombitorlási perben.

A legfelsőbb bíróság többségi döntése nagy vonalakban azokat az elveket tárgyalja, amelyeknek irányadóknak kell lenniük a felperes számára az alperes nyeresége alapján fizetendő kártérítés kiszámításakor. A döntés a jogorvoslat különböző szempontjaira terjed ki, beleértve a „differenciált nyereség” számítási megközelítését és a szabadalom lejártát követően a bitorló megnövekedett nyereségének elszámolására szolgáló „ugródeszka-nyereség” elérhetőségét.

Tények

A 2010-ben kezdődött felelősségi szakaszban a Szövetségi Bíróság megerősítette a Dow 2 160 705 sz. ('705-ös) kanadai szabadalmának érvényességét, és megállapította, hogy a Nova Surpass polimerjei bitorolták a szabadalmat. A polimerek olyan polietilén kompozíciók voltak, amelyeket csomagolási alkalmazásokban használnak, többek között nagy teherbírású zsákokban, raklappcsomagolásban és élelmiszersomagolásban. A Dow az ilyen összetételeket ELITE néven értékesíti.

A Szövetségi Bíróság különböző jogorvoslatokat ítelt meg a Dow-nak, beleértve a kártérítés és a nyereség elszámolása közötti választást, észszerű kártérítést a '705-ös szabadalom közzététele és megadása között bekövetkezett bitorlásért, valamint kamatokat és költségeket. A Dow a Nova nyereségének elszámolását választotta.

A Szövetségi Fellebbviteli Bíróság helybenhagyta a Szövetségi Bíróság bitorlásra vonatkozó döntését. A Nova nem kapott engedélyt a legfelsőbb bírósághoz való fellebbezésre.

A Szövetségi Bíróság döntése

Az eljárás számszerűsítési szakaszában a bíróság a Novát a Dow szabadalmának bitorlása miatt összesen mintegy 645 millió CAD összegű kártérítés fizetésére kötelezte. A Nova fellebbezett a Szövetségi Fellebbezési Bíróságnál, amely 2020. szeptember 18-án hozta meg döntését.

A Szövetségi Fellebbviteli Bíróság döntése

A bíróság megerősítette a Szövetségi Bíróság döntését. Döntése több fellebbezési indokkal foglalkozott, amelyek közül kettő ellen később a legfelsőbb bíróságnál fellebbeztek. A kérdések a következők voltak:

α) Az etilénköltések kiszámítása

A Nova a SURPASS polietilént etilén felhasználásával állította elő, amelyet szintén a Nova gyártott. A Nova azzal érvelt, hogy etilénjének „piaci értéke” meghaladja a Nova tényleges etilén-előállítás költségeit. A Nova továbbá azzal érvelt, hogy a SURPASS polietilénből származó nyereségének kiszámításakor jogosultnak kell lennie arra, hogy a tényleges etilénköltések felhasználása helyett az etilénnek ezt a feltételezett „piaci értéket” levonja (vagy „felossza”). Ezt az érvelést a Szövetségi Fellebbviteli Bíróság többsége (*Stratas* és *Near* bíró) mind ténybeli, mind jogi okokból elutasította, *Woods* bíró azonban nem értett egyet.

β) Az ugródeszka-nyereség kiszámítása

Az eljáró bíró arra a következtetésre jutott, hogy a Nova a Dow szabadalmának bitorlása révén „ugródeszka” biztosított a piacra jutáshoz a szabadalom lejártja után, ami azt eredményezte, hogy a Nova a szabadalom lejártja után is hasznot húzott bitorló tevékenységéből. A Szövetségi Bíróság kötelezte a Novát az ebből származó nyereség visszaszolgáltatására. Az ugródeszka-nyereség a Nova SURPASS-nyereségének a szabadalom lejártát követő 20 hónapban elért azon részét foglalta magában, amely ok-okozati összefüggésben állt a Nova lejárt előtti bitorlási tevékenységével.

A Nova a fellebbezés során azzal érvelt, hogy az ugródeszka-nyereség a törvény szerint nem áll rendelkezésre. A Szövetségi Fellebbviteli Bíróság egyhangúlag elutasította ezt az érvelést, megállapítva, hogy nincs olyan elvi ok, amely az ugródeszka-nyereségnek útjában állna, mert az nem más, mint a bitorló tevékenységből származó jogellenes nyereség egy másik fajtája.

A legfelsőbb bíróság döntése

A legfelsőbb bíróság 8:1-es többséggel elutasította a Nova fellebbezését.

A *Rowe* bíró által jegyzett többségi döntés háromlépcsős megközelítést állapít meg a nyereség elszámolásának kiszámítására:

- első lépés: a bitorló termék értékesítésével elért tényleges nyereség kiszámítása (azaz a bevétel mínusz a (teljes vagy különbözeti költségek);
- második lépés: annak meghatározása, hogy van-e olyan nem bitorló lehetőség, amely segíthet elkülöníteni a találmánynak ok-okozati alapon tulajdonítható nyereséget a jogsértő nyereségének a találmány ok-okozati úton nem tulajdonítható részétől (azaz a különbözeti nyereségtől). Ennél a lépésnél a bírónak az okozati összefüggés elveit kell alkalmazniuk; és
- harmadik lépés: ha van nem bitorló lehetőség, a bíróságnak a tényleges nyereségből le kell vonnia azt a nyereséget, amelyet a bitorló akkor érhetett volna el, ha a nem bitorló lehetőséggel él, hogy meghatározza a fizetendő összeget.

Ezt a háromlépcsős megközelítést alkalmazva, a többség úgy találta, hogy a Szövetségi Bíróság nem követett el hibát, amikor a Nova tényleges költségei helyett az etilén „piaci értékét” nem vonta le (első lépés), illetve amikor nem alkalmazta az okozati összefüggés elveit (második lépés). Az okozati összefüggés tekintetében a többség úgy találta, hogy a Szövetségi Bíróság tényszerűen alátámasztotta azt a következtetést, hogy a Nova által a szabadalmazott műanyagok értékesítésével elért összes nyereség okozati összefüggésben áll a Dow találmányával. Ezt a következtetést különösen két ténymegállapítás támasztotta alá:

- először is, a vevők csak azért vásárolták a Nova bitorló műanyagait, mert azok a Dow szabadalma által biztosított tulajdonságokat mutatták;
- másodsor, a Nova nem bizonyította, hogy léteztek olyan fontos, nem bitorló opciók, amelyek segítettek volna a bíróságnak elkülöníteni a Dow találmányának okozati összefüggésben tulajdonítható nyereséget a nem feltalálói jellemzőknek tulajdonítható nyereségtől. Valójában a Szövetségi Bíróság és a Szövetségi Fellebbviteli Bíróság előtt a Nova elismerte, hogy nem léteznek ilyen nem bitorló opciók.

A többség azt is megállapította, hogy az ugródeszka-nyereség megítélése jogilag megengedett, és nem talált alapot arra, hogy beavatkozzon a Szövetségi Bíróságnak az ugródeszka-nyereség megítélésére vonatkozó döntésébe ebben az ügyben. A többség szerint az [ugródeszka]-nyereség elmaradása esetén a találmány bitorlásával okozati összefüggésben álló nyereség a bitorló kezében maradna. Ez tisztességtelen lenne azon harmadik felekkel szemben is, akik megvárták a szabadalom lejártát, hogy versenyezzenek a szabadalom jogosultjával.

A különvéleményt megfogalmazó bíró egyetértett azzal, hogy az ugródeszka-nyereség megítélése jogilag megengedett, de az összeget másképp számította volna ki.

Német Szövetségi Köztársaság

A) A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) legutóbbi döntése a szabaddalmi jog alapján engedélyezett rendeltetésszerű használat és a nem megengedett új gyártás elhatárolásáról már több mint öt éve született. Most a BGH a *Scheibenbremse II-* (tárcsafék

II) ügyben 2022. november 8-án hozott döntésében tovább finomította ezt az elhatárolási kérdést, és ezzel hatályon kívül helyezte az alsófokú Düsseldorf-i Tartományi Bíróság 2020. január 23-i ítéletét.

Szabadalomjogi szempontból a döntés jelentős hatással van a kopó alkatrészek kereskedelmére, és erősebb versenyt biztosít. Ugyanakkor szigorodnak a szabadalombitorlás elismerésére vonatkozó követelmények.

A tényállás

A perbeli szabadalom egy tárcsaféket véd, amely többek között egy féktartóból és meghatározott módon kialakított kopólemezekből áll. A kopólemezeket már a perbeli szabadalom igénypontja szerint is cserére szánják. Az alperes olyan fékbetétkészleteket forgalmaz pótalkatrészként, amelyek alkalmasak a felperes tárcsafékes modelljeihez. A szállított készlet elemeit többek között két kopólemez képezi.

A felperes ezt közvetett szabadalombitorlásnak tekinti. Az alsóbb fokú bíróságok megerősítették az ilyen közvetett szabadalombitorlást. A BGH most másként vélekedett.

A döntés indokolása

A döntés jogi alapja az úgynevezett kimerülés elve. Ez egy olyan érdekmérlegelésen alapul, amelynek során a szabadalom jogosultjának a találmány gazdasági hasznosításához fűződő érdekét mérlegelik a szabadalom jogosultjának hozzájárulásával korábban forgalomba hozott termék – jelen esetben a tárcsafékek – akadálytalan használatához fűződő általános érdekekkel szemben.

Ebben az összefüggésben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy cselekmény általában csak akkor minősülhet új előállításnak, ha a találmány műszaki hatásai pontosan tükröződnek a kicserélt alkatrészben, mert ekkor a találmány műszaki vagy gazdasági előnye újra megvalósul.

A BGH ezt most pontosította, és kimondta, hogy a találmány műszaki hatásai bizonyos részekben csak akkor tükröződnek, és azok beépítése a kimerítő hatást kiszorító új előállításához csak akkor vezet, ha ezeket a részeket a találmányhoz igazodóan, különleges módon tervezték abból a célból, hogy a rájuk rótt funkciót betölthessék. Ez megvalósítható például – de nem feltétlenül – a cserélendő alkatrész különleges kialakításával.

A BGH szerint azonban a követelmények nem teljesülnek, ha az értékelendő alkatrészek meghatározó hatása kizárólag abban áll, hogy elhasználnak. Egy olyan alkatrész kicserélése, amelyet rendeltetésének megfelelően – és erre korlátozódva – kopóalkatrészként terveztek, nem adna műszaki funkciót az érintett terméknek. Csupán a termék tervezett élettartamának eléréséhez szükséges feltételeket teremtené meg újra. Az élettartam fenntartása azonban azon cselekmények körébe tartozik, amelyek elvégzésére a jogszerző és jogutódai elvileg jogosultak voltak. Eltérő értékelés csak akkor volna lehetséges, ha a találmánynak további hatásai lennének, és e hatások közül legalább egy tükröződne a kicserélt alkatrészben.

A BGH által kialakított szabály-kivétel-arány ellenkezőjére fordulna, ha a szabadalmas egy egyszerű kopóalkatrész cseréjére kizárólagos jogosult lenne; ez a vásárló jogos érdekeinek túlzott sérelméhez vezetne.

Következtetés

A döntés eredményével egyet kell érteni. A BGH meggyőző érvekkel tagadja a szabadalmi jog szerinti új gyártmány meglétét, mert a cserélendő kopólemezek pontosan csak olyan alkatrészek, amelyeket idővel (még a szabadalom tanítása szerint is) cserélni kell. Ennek következtében a BGH helyesen tulajdonította a vitatott kopólemezek cseréjét a szabadalom szerinti tárcsafékek rendeltetésszerű használatának, ezért a tárcsafék vásárlói a szabadalmi törvény 10. § (1) bekezdése értelmében továbbra is „jogosultnak” tekintendők.

A döntés a kopóalkatrészekre vonatkozó alapvető döntésként írható le. Emiatt jogosan sorolható a BGH határozatainak gyűjteményéhez is. Ez a döntés valószínűleg elősegíti a versenyt a kopóalkatrészekkel folytatott kereskedelemben.

A kiegészítő műszaki funkció követelménye alapján a BGH egyúttal egyfajta lépcsőzetes próbát is megállapít a közvetett szabadalombitorlás tényállásának meghatározásához. A közvetett szabadalombitorlás követelményei ezáltal szigorodnak.

B) Németországban és Svájcban egyaránt használni kell a védjegyet a lajstromozástól vagy a felszólalási határidő lejártától számított öt évig. Ha nem lehet bizonyítani, hogy a védjegyet valóban használták, vita esetén a védjegyet törölni kell. Ebben az esetben az ezen alapuló eljárás védjegyhasználat hiánya miatt elveszthető anélkül, hogy a bíróságok vagy egy szabadalmi hivatal vizsgálnának további kérdéseket, mint például az összetéveszthetőséget.

Elvben a felhasználásnak azon a területen kell történnie, ahol a védjegy oltalom alatt áll.

1892 óta különleges helyzet áll fenn a védjegyek használatára vonatkozó követelmények tekintetében Németország és Svájc között. 1892. április 13-án kötöttek ugyanis egy megállapodást szabadalmak, formatervezési minták és védjegyek kölcsönös oltalmáról („svájci-német megállapodás”), amely szerint a német védjegy használatát Svájcban és a svájci

védjegy használatát Németországban tényleges használatnak ismerik el. Így korábban lehetséges volt a németországi használatra hivatkozva bizonyítani, hogy egy svájci védjegyet olyan módon használtak, amely megőrizte a jogosult jogait és fordítva.

Ez a megállapodás 130 év után most megszűnt, mert Németország 2022. május 31-i hatállyal felmondta.

A megállapodás felmondását a CJEU *Testarossa*-ügyben 2020-ban hozott ítélete váltotta ki, amely megállapította, hogy az 1892. évi megállapodás összeegyeztethetetlen az alkalmazandó uniós joggal. A védjegyirányelv alkalmazandó 8. cikke ugyanis kimondta, hogy a védjegy tényleges használatának abban a tagállamban kell megtörténnie, amelyben oltalom alatt áll. Következésképpen egy német védjegy használata Svájcban nem lehetett volna elegendő. Ez az ítélet arra kényszerítette Németországot, hogy vessen véget Svájjal a régóta fennálló megállapodásnak.

Míg a német védjegyjogosultak számára elég nehéz volt védjegy-törlési eljárásokban a tényleges védjegyhasználat bizonyítása, a német-svájci megállapodás felmondása most újabb akadályt gördít az útjukba.

Az általános vélekedés szerint a megállapodás felmondása nem alkalmazható visszamenőleges hatállyal. A másik tagállamban történő használat a megállapodás felmondásának időpontjáig továbbra is tényleges használatnak minősül. Ezt az álláspontot képviseli a Svájci Szövetségi Szellemitulajdon-jogi Intézet is, amely bejelentette, hogy továbbra is elfogadja a német védjegyek használatára vonatkozó bizonyítékokat a felszólalási és törlési eljárásokban, feltéve hogy a vonatkozó használati időszak a megállapodás megszűnésének időpontját megelőzően történt. A Németországban 2022. május 31-ét követően történt használatra vonatkozó bizonyítékokat 2022. május 31. után a továbbiakban nem veszik figyelembe.

A Német Szabadalmi és Védjegyhivatal még nem tett közzé nyilatkozatot a védjegyoltalom megszűnésével kapcsolatos megállapodásról. Meg kell tehát várni, hogy továbbra is alkalmazza-e az egyezményt a svájci védjegyek 2022. május 31. előtti használatára.

C) A világ szellemitulajdon-jogokkal foglalkozó öt legnagyobb hivatala (IP5) közzétette honlapján az IP5 2021-es statisztikai jelentését. Az IP5 hivatalok 2021-ben 1,5 millió szabadalmat tettek közzé (+10% az előző évhez képest), és 2,9 millió szabadalmi bejelentést fogadtak be (+3,7%).

Az éves jelentés az Európai Szabadalmi Hivatal, a Japán Szabadalmi Hivatal, a Koreai Szellemi Tulajdoni Hivatal, a Kínai Szellemi Tulajdoni Nemzeti Adminisztráció és az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala által közzétett szabadalmi statisztikák összeállítását tartalmazza. Az öt hivatalban bekövetkezett fejlemények mellett a jelentés bemutatja az egyes szabadalmazási eljárások hasonlóságait és különbségeit is, és globális adatokat tartalmaz, amelyek a Szellemi Tulajdon Világszervezetétől (WIPO) és világszerte a szabadalmi hivataloktól származnak.

Az IP5 2021-es statisztikai jelentése azt mutatja, hogy az ESZH-nál jelentősen megnőtt a szabadalmak iránti kereslet, 2021-ben 188 600 európai szabadalmi bejelentést nyújtottak be, ami 4,5%-kal több, mint 2020-ban. Az ESZH leküzdött a világjárvánnyal kapcsolatos számos kihívást, 2021-ben is erőteljesen teljesített, és folyamatos javulást ért el az időszereőség terén, például a feldolgozási időt 23 hónapra csökkentette az érdemi vizsgálat esetében, és 5 hónap alatt tartotta a kutatások időtartamát. Az ESZH tavaly mintegy 108 800 európai szabadalmat engedélyezett.

Az IP5 hivatalok 2007 óta működnek együtt, hogy közös termékek és szolgáltatások nyújtásával javítsák a globális szabadalmi rendszer hatékonyságát és minőségét.

Olaszország

Az olasz legfelsőbb bíróság 2022. október 20-án hozta meg ítéletét a szabadalmak ekvivalencia általi bitorlásáról.

Kimondta, hogy annak megállapításához, hogy egy vitatott megoldás egyenértékűnek tekinthető-e egy szabadalmazottal, meg kell vizsgálni, hogy újdonsági vonást mutat-e, nem triviális választ kínál-e, és nem ismételi-e meg egy korábbi megoldást.

Ezt az elemzést úgy kell elvégezni, hogy egy azonos problémával szembesülő, átlagos technikus szakértelmét kell alapul venni.

A legfelsőbb bíróság megállapította a szabadalom ekvivalenseivel történő bitorlást, mint-hogy a későbbi vizsgálatban feltárt különbségek ötletlenek és hétköznapiak voltak.

Spanyolország

A) Bevezetés

2022. szeptember 19-én a Barcelonai 11. sz. Törvényszék úgy ítélte meg, hogy egy nagykereskedelmi vállalat tulajdonosa bitorolta a *Chanel* szellemi tulajdon-jogait, és a következő büntetéseket szabta ki:

- egy év börtönbüntetés;
- 12 hónap pénzbüntetés;
- kártérítés a Chanel részére;
- a perköltségek megfizetése; és
- egyéb járulékos büntetések.

A vállalat, amelynek az alperes ügyvezetője volt, szintén polgári jogi felelősséggel tartozik. A lefoglalt kézitáskákon és pénztárcákon egy fémlogó volt látható, amely két egymásba kapcsolódó olyan körből állt, amelyek egyik vége majdnem levágott és könnyen manipulálható (1. ábra). A két megjelölt oldal eltávolításával a körök a Chanel lajstromozott logójává és védjegyévé váltak (2. ábra).

	
1. ábra	2. ábra

Tények

2019. július 3-án a spanyol polgárőrség razziaát hajtott végre egy badalonai nagykereskedelmi vállalatnál és raktárban. A razzia során 788 darab, a Chanel logóját mutató kézitáskát és 346 darab pénztárcát foglaltak le. A termékeken két egymásba kapcsolódó kör szerepelt, amelyek könnyen manipulálhatók voltak – két bevágás megszüntetése a köröket a Chanel logójává változtatta, amely megfelel a Chanel nemzetközi védjegyének. Az alperes nem rendelkezett a Chanel engedéllyel a termékek értékesítésére.

A törvényszék döntése

A törvényszék megállapította, hogy az alperes volt a létesítmény és a raktár ügyvezetője, és jelen volt a rendőri intézkedés alatt. Az alperes azzal a szándékkal szerezte be a termékeket, hogy azokat harmadik személyeknek értékesítse, és ezáltal gazdasági haszonra tegyen szert.

A bíróság szerint az alperes által a lajstromozott védjegy engedély nélküli megismétlése a spanyol büntető törvénykönyv 274. cikkének (1) bekezdése értelmében szellemi tulajdonjogok bitorlásának minősül. Az ítéletben foglaltak szerint a spanyol legfelsőbb bíróság és a különböző fellebbviteli bíróságok többségi és összevont ítélezési gyakorlata megállapítja, hogy a védett jog a megfelelő szellemi tulajdon-jog által védett termékek, szolgáltatások, tevékenységek vagy létesítmények kereskedelmi forgalmának kizárólagos használati és hasznosítási joga. Ebben az esetben a Chanel volt a jogosult.

A tárgyalás során az alperes megerősítette, hogy ő a létesítmény tulajdonosa, és hogy valóban jelen volt a rendőrségi razzia alatt, amikor a spanyol polgárőrség lefoglalta a szóban forgó kézitáskákat és pénztárcákat. A termékeket az eredetnél jóval alacsonyabb áron hozták forgalomba. Az alperes 10 évig dolgozott a táskák és bőrárúk nagykereskedelmében, és a kérdéses termékeket egy általa nem azonosított beszállítótól vásárolta. Azt állította, hogy nem tudott a logó manipulálásának lehetőségéről, azonban elismerte, hogy ismerte a Chanel márkát.

A spanyol polgárőrség tagjai vallomásukban kiemelték, hogy a lefoglalt kézitáskákon és pénztárcákon található logó két kör volt, amelyek egyik vége szinte le volt vágva, így mindkét oldalról két bevágás megszüntethető volt. Ezáltal a logó a Chanel logójává és lajstromozott védjegyévé vált. A szakértői bizonyítás elvégzése és a jelentésnek a katalán rendőrség közegei általi megerősítése után egyértelművé vált, hogy a kézitáskák és a pénztárcák hamisítványok voltak, mert hasonlítottak az eredeti logóra, és úgy készítették el őket, hogy a logó az összefonódott betűkkel könnyen manipulálható volt a Chanel márká logójává.

Amint erre a polgárőrség rámutatott, az egymásba fonódó köröket úgy jelölték meg, hogy az oldalsó bemetszést ujjal, fogóval vagy ollóval el lehetett távolítani. A rovátkák nem voltak rögzítve vagy felvarrva, így eltávolításuk nem hagyott nyomot a terméken. A spanyol büntető törvénykönyv 274. cikke szerint a lajstromozott védjeggyel összetéveszthető megkülönböztető jelzés használata jogellenes magatartás – nem számít, hogy a termék hamisítása durva-e vagy sem. A meghatározó elem az, hogy az oltalom alatt álló védjegyet (ebben az esetben a Chanel logóját alkotó, egymásba kapcsolódó betűket) a tulajdonos vagy a jogosult engedélye nélkül használták.

Ami az alperesnek a csalásra vonatkozó ismeretét illeti, a Chanel olyan márka, amely elismert jelenléttel rendelkezik a piacon – az alperes is elismerte, hogy tudott erről. A bíróság álláspontja szerint bizonyítást nyert, hogy az alperes kereskedelmi vagy ipari céllal és a Chanel mint a védjegyek tulajdonosa hozzájárulása nélkül, a védjegylajstromozás ismeretében járt el. Az alperes bevezette az ilyen jogokkal védett kézitáskákat és pénztárcákat a spanyol piacra, azokat nagykereskedelmileg értékesítette, és 10 éven keresztül dolgozott az ágazatban.

A bíróság úgy ítélte meg, hogy a bűncselekmény tárgyi és alanyi tényállási elemeit igazolták. A tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárás elegendő volt ahhoz, hogy aláírása az ártatlanság vélelmének elvét.

Az alperes fellebbezett az ítélet ellen.

B) A Barcelonai 5. számú Kereskedelmi Bíróság 2022. november 10-én helyt adott egy szabadalom megsemmisítésére vonatkozó viszontkeresetnek. Ez az ítélet számos más kérdés mellett kifejezetten arról döntött, hogy bizonyítani kell-e, miszerint egy szabadalom (szabadalmi peres eljárás keretében benyújtott) másodlagos igénypontosorozata megfelel a szabadalmazhatósági követelményeknek. A tárgyalt ítéletet a kereskedelmi bíróság azt követően hozta meg, hogy a Barcelonai Elsőfokú Kereskedelmi Bíróság szabadalmi osztálya érdemben megvizsgálta az ügyet.

Tények

2018-ban egy európai szabadalom jogosultja keresetet nyújtott be szabadalmának egy versenytárs társaság általi megsértése miatt.

Az idézést követően az alperes védekezést és viszontkeresetet nyújtott be, azt állítva, hogy

- a szóban forgó szabadalmat nem bitorolták; és
- a szabadalom több okból érvénytelen, többek között:
  - o újdonsághiány; és
  - o a feltalálói tevékenység hiánya miatt.

2019 áprilisában az érintett szabadalom jogosultja a viszontkeresetre válasziratot nyújtott be. Ezen túlmenően, a szabadalmi törvény 120. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendel-

kezesekkel élve kiegészítő igénypontokat nyújtott be, amelyek abban az esetben lennének hatályosak, ha a szabadalma eredeti igénypontjait érvénytelennek nyilvánítanák.

A kereskedelmi bíróság döntése

A bíróság a szabadalom érvényességének elemzése alapján a szabadalmat feltalálói tevékenység hiánya miatt érvénytelennek nyilvánította, tekintettel a különböző korábbi szabadalmaknak a megsemmisítés iránti viszontkeresetben előadott kombinációjára.

Egy szabadalom feltalálói tevékenység hiánya miatti érvénytelenségének elemzésével kapcsolatban a bíróság emlékeztetett arra, hogy a feltalálói tevékenység utólagos (*ex post facto*) értékelésének elkerülése érdekében hasznos az Európai Szabadalmi Hivatal által alkalmazott probléma-megoldás megközelítés alkalmazása.

A bíróság megállapította, hogy a módszer alkalmazása három lépést foglal magában:

- a legközelebbi technika állásának meghatározása;
- az új találmány által megoldandó műszaki probléma meghatározása; és
- e két elem alapján annak értékelése, hogy az igényelt találmány nyilvánvaló lett volna-e egy szakember számára.

Ez az utolsó lépés megköveteli, hogy:

- a szakember figyelembe vegye azt a problémát, amelyet a találmány meg kíván oldani; és
- a javasolt megoldás kézenfekvőnek tűnjék a szakember számára.

Miután a szóban forgó szabadalmat érvénytelennek nyilvánították, a bíróság a továbbiakban a szabadalom jogosultja által előterjesztett kiegészítő igénypontosorozat elfogadhatóságát elemezte, és elemzését a viszontkereset benyújtásával a hozzáadott anyagra vonatkozó támadására összpontosította.

A bíróság felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy a szabadalom jogosultja a kiegészítő igénypontosorozat benyújtásakor elmulasztotta olyan szakvélemény benyújtását, amely

- igazolja a kiegészítő igénypontosorozat szabadalmazhatósági követelményeinek meglétét; és
- cáfolja a viszontkereset benyújtójának érveit, amelyekkel az állítólag hozzáadott anyag alapján támadta a kiegészítő igénypontosorozat érvényességét.

A hozzáadott anyag elemzésével kapcsolatban a bíróság rámutatott, hogy ez egy olyan érvénytelenségi ok, amely éppen abban áll, hogy a benyújtott kiegészítő igénypontok tárgya meghaladja a benyújtott szabadalmi bejelentés tartalmát.

Ebben az összefüggésben a bíróság elfogadta a hozzáadott anyagra alapított érvénytelenségre vonatkozó érveket is, és a szabadalmas által benyújtott kiegészítő igénypontokat is érvénytelennek nyilvánította.

Végül, miután a bíróság megállapította, hogy mind a szabadalom fő igénypontjai, mind a kiegészítő igénypontok érvénytelenek, elutasította a szabadalom jogosultja által benyújtott bitorlási keresetet mind a fő igénypontok, mind a kiegészítő igénypontok tekintetében.

Ez az ítélet nem jogerős – fellebbezés van folyamatban a Barcelonai Fellebbezési Bíróságon.

Tajvan

Bevezetés

A metaverzumban az emberek a virtuális valósághoz (virtual reality, VR) és a kiterjesztett valósághoz hasonló technológiák segítségével kapcsolatba léphetnek, dolgozhatnak, élvezhetik a szabadidős tevékenységeket, és vásárolhatnak barátaikkal, családtagjaikkal vagy akár idegenekkel. A metaverzum térhódítása várhatóan bizonyos mértékig megváltoztatja az emberek életmódját.

A „formatervezési minta” kifejezés a tajvani szabadalmi törvény 121. cikkének (1) bekezdése szerint egy tárgy egészének vagy részének kialakítását – nevezetesen alakját, mintáját, színét vagy ezek bármely kombinációját – jelenti.

Az alábbiakban azt vizsgáljuk, hogy a metaverzummal kapcsolatos formatervezési minta hogyan védhető Tajvanon.

A metaverzumbeli formatervezésiminta-oltalom

A metaverzumba való belépésre használt tárgyi eszközökre (pl. VR-szemüvegek) vonatkozó formatervezési minták nem különböznek más, háromdimenziós tárgyi termékek formatervezési mintáitól. Ezért ezek a formatervezési minták szabadalmazható tárgyaknak minősülnek, és a szükséges bejelentési dokumentumok ugyanazok, mint a többi formatervezési minta esetében. Ezen túlmenően a Tajvani Szellemi Tulajdoni Hivatal szerint a háromdimenziós termékek formatervezési mintái nem minősülnek metaverzumbeli formatervezési mintáknak. Ehelyett a hivatal a metaverzumbeli formatervezési mintákat tulajdonságaik alapján három kategóriába sorolja:

- virtuális terek (pl. a VR-szemüvegen keresztül látható, nem fizikai terek) – az e kategóriába tartozó rajzok elkészítése a szabadalmi vizsgálati irányelvekben a „belsőépítészeti minták” formatervezésiminta-oltalmi rajzainak bemutatásához hasonló módon történhet;
- virtuális tárgyak (pl. játékkincsek és NFT-k) – az e kategóriába tartozó rajzok elkészítése a szabadalmi vizsgálati irányelvekben a „közönséges tárgyak” formatervezésiminta-oltalmi rajzainak bemutatásához hasonló módon történhet; és
- ember–gép interfész (pl. a kezelőfelület) – az e kategóriába tartozó rajzok elkészítése a szabadalmi vizsgálati irányelvekben a „grafikus felhasználói felületre („graphic user interface”, GUI) vonatkozó formatervezésiminta-oltalmi rajzok bemutatásához hasonló módon történhet.

A metaverzumbeli tervezésiminta-szabadalmak e három kategóriáját „számítógépes programtermékként” kell megjelölni a leírásban, hogy megkülönböztethetők legyenek a fi-

zikai terméktervezési szabadalmaktól. Ennek oka, hogy a tajvani hivatal elismeri, miszerint a nem fizikai termékminták szoftver által generált digitális minták, és hogy a „számítógépes programtermékek” az ilyen digitális minták forrásai.

2020-ban a tajvani hivatal a szabadalmi vizsgálati irányelvek módosításával „számítógépes programtermékként” határozta meg azokat a termékeket, amelyekre az ilyen digitális formatervezési mintákat alkalmazzák.

Megjegyzések

Jelenleg a metaverzumbeli formatervezésiminta-oltalmak bejelentéseinek és/vagy engedélyezéseinek száma Tajvanon és külföldön egyaránt alacsony, ami azt jelzi, hogy a metaverzum még mindig korai szakaszban van. A fent említett cikk azt sugallja, hogy Tajvan nyitottan áll a metaverzumbeli formatervezésiminta-oltalmi bejelentésekhez, és ezért megfelelő bejelentési irányelveket adott ki.

Mindazonáltal egyértelmű, hogy a metaverzum tovább fog fejlődni. Közben a nagy nemzetközi vállalatok (pl. a *Meta*, a *Microsoft* és az *NVIDIA*) nemrégiben megalakították a Metaverse Standards Forumot, amelynek célja a metaverzumbeli iparág szabványosítása. Valószínű, hogy más országok e tendenciára reagálva a belátható jövőben fokozatosan lehetővé teszik a metaverzumbeli formatervezésiminta-oltalmi bejelentések benyújtását, vagy tovább enyhítik annak feltételeit.

Törökország

A Török Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának Testülete jelentős döntést hozott két gyógyszeripari védjegy között régóta húzódó vitában.

Tények

A felperes – az 5. áruosztályba tartozó árukra vonatkozó ZINCO védjegy tulajdonosa – fellebbezést nyújtott be a Török Szabadalmi és Védjegyhivatal azon határozata ellen, amellyel elutasította a ZINCOBEST védjegybejelentés ellen az 5. áruosztályba tartozó árukra vonatkozó felszólalását.

Az elsőfokú bíróság

A török elsőfokú bíróság úgy döntött, hogy bár a felperes ZINCO védjegye csekély megkülönböztetőképeséggel rendelkezik, mert a kifejezés egy különböző gyógyszerekben használt hatóanyagra utal, ezért a felhasználók összetéveszthetik vagy összekapcsolhatják a ZINCO és a ZINCOBEST védjegyet, ha az ilyen védjegyek alatt forgalmazott gyógyszereket vénykötelezettség nélkül árúsítják. Ezért érvénytelenítette az alperes ZINCOBEST védjegyet.

Legfelsőbb bíróság

A legfelsőbb bíróság 11. tanácsa kezdetben jóváhagyta az elsőfokú bíróság döntését, megállapítva, hogy a felek védjegyei között fennáll az összetévesztés kockázata. E döntés ellen az alperes fellebbezést nyújtott be.

A legfelsőbb bíróság döntésének felülvizsgálat útján történő hatályon kívül helyezése meglehetősen ritka a török gyakorlatban, mert a bíróság ugyanazon tanácsa vizsgálja felül a korábban hozott döntéseket.

Az újraértékelést követően a legfelsőbb bíróság megváltoztatta előző döntését, mert megállapította, hogy a felperes ZINCO védjegye olyan hatóanyag nevét tartalmazza, amelyet általánosan használnak különböző gyógyszerekben, ezért a szakértő felhasználók, például az orvosok és a gyógyszerészek képesek lennének megkülönböztetni a felek védjegyeit. Ebből következik, hogy nem állna fenn közöttük az összetévesztés veszélye.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának Testülete jóváhagyta ezt a döntést, és megállapította, hogy a felperes ZINCO védjegye a gyógyszerkészítmények tekintetében csekély megkülönböztetőképeséggel rendelkezik, mert egy közös hatóanyagra utal. Ennek megfelelően a védjegyjogosultnak tennie kell az azonos kifejezést tartalmazó hasonló védjegyeket.

A bíróság szerint a védjegyek által érintett áruk (azaz a nem vényköteles gyógyszerek) közvetlenül az emberi egészséghez kapcsolódnak, aminek következtében a vásárlók figyelmű szintje sokkal magasabb, mint egy közönséges termék megvásárlásakor. A bíróság azt is megállapította, hogy még a vény nélkül kapható gyógyszereket is gyógyszertárakban árúsítják, és a fogyasztókat egy gyógyszerész irányítja hozzájuk, mert közvetlenül a polcokon (pl. a szupermarketekben) nem lehet megvásárolni őket. Ezért a bíróság kijelentette, hogy a ZINCO és a ZINCOBEST védjegy között nem áll fenn az összetévesztés veszélye a gyógyszerkészítmények tekintetében függetlenül attól, hogy az általuk lefedett áruk vénykötelesek-e. Következésképpen a ZINCO és a ZINCOBEST védjegy nem összetéveszthető.

Megjegyzés

Ez a döntés fontos kérdéseket vet fel folyamatban lévő más viták szempontjából, amelyek arra vonatkoznak, hogy a fogyasztók figyelme eltérő-e a vény nélkül kapható gyógyszerek esetében. Ez egyúttal jelentős példája annak, hogy a legfelsőbb bíróság döntése is megváltoztatható felülvizsgálat alapján.

Új-Zéland

A *STEINLAGER* Új-Zéland legfinomabb söreként hirdeti magát, de a japán stílusú habborítással való előretörése kissé laposra sikeredett, miután az *Asahi Beverages (NZ) Ltd.* (Asahi) megtámadta a védjegyet.

A *Lion NZ Ltd* (Lion) 2016 novemberében dobta piacra Új-Zélandon a TOKYO DRY-t a STEINLAGER termékcsalád részeként. A sörkedvelők számára a sört így írták le: „egy hagyományos új-zélandi láger, amelyet a szuperszáraz japán stílusban hosszabb ideig főznek...”.

A Lion 2019 áprilisában benyújtotta Új-Zélandon a TOKYO DRY védjegybejelentést a sört és alkoholmentes italokat is magában foglaló árukra. Az Asahi egy japán sörfőzde, amely ASAHI SUPER DRY védjeggyel forgalmaz sört, felszólalt a lajstromozás ellen többek között az alábbi indokokkal:

- a védjegy leíró jellegű azokra az árukra nézve, amelyekre a védjegybejelentést benyújtották, beleértve az áruk földrajzi eredetét és stílusát vagy típusát, különösen a sör tekintetében;
- a védjegy nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel, mert más kereskedők is használni kívánják a kifejezést italaik leírására; és
- a védjegy nem szerzett megkülönböztetőképeséget a használat vagy más körülmények révén.

Korlátozott körülményektől eltekintve Új-Zélandon nem lajstromoznak védjegyet, ha az leíró jellegű vagy nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel (vagyis csak olyan megjelölésekből vagy utalásokból áll, amelyek a kereskedelemben az áruk vagy szolgáltatások fajtájának, minőségének, mennyiségének, rendeltetésének, értékének, földrajzi eredetének, előállítási idejének, szolgáltatási idejének vagy egyéb jellemzőinek megjelölésére szolgálhatnak).

Felszólalásában az Asahi a következőkre hivatkozott:

A TOKYO DRY védjegy a Tokióban gyártott száraz italok, illetve olyan italok leírására szolgál, amelyek valamilyen más módon kapcsolódnak Tokióhoz vagy általában Japánhoz. A védjegy a [meghatározott] áruk jellemzőit írja le, beleértve azok földrajzi eredetét és stílusát vagy típusát, különösen sör tekintetében. A védjegy nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel többek között azért, mert más kereskedők a TOKYO DRY kifejezést kívánják majd használni saját italaik leírására.

A védjegyjogi elnökhelyettes megállapította, hogy:

- a „Tokyo” a védjegyben a sör és az alkoholmentes italok földrajzi eredetét jelöli; és
  - a „dry” az italok egyik jellemzőjének leírása;
  - a védjegy leíró jellegű, és nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel,
- és ezek alapján a következő döntést hozta.

„Úgy vélem, hogy más kereskedők észszerűen kívánhatják használni a TOKYO DRY-t vagy egy ahhoz hasonló védjegyet a Tokióból származó és száraz ízű sör és alkoholmentes italok leírására. Véleményem szerint a 'Tokyo' és a 'dry' két olyan jelző, amely a meghatározott áruk kategóriáival kapcsolatban használható, és semmi ravasz, feltűnő vagy szokatlan nincs e két jelző egymás mellé helyezésében.”

Új-Zélandon lehetőség van egy leíró – és megkülönböztetőképeség nélküli – védjegy lajstromozására, ha a védjegyet a bejelentési napot megelőzően kielégítő mértékben használták ahhoz, hogy a védjegy megkülönböztetőképeséget szerezzen. A Lion ezért bizonyítékot nyújtott be a védjegy új-zélandi használatáról.

Az elnökhelyettes megjegyezte, hogy a megszerzett megkülönböztetőképességre vonatkozó bizonyítéknak jelentősnek kell lennie. Noha a TOKYO DRY védjegyet 2016 óta használták Új-Zélandon, úgy vélte, hogy azt a jól ismert STEINLAGER házi védjeggyel összetett formában használták. Ez megnehezítette annak megállapítását, hogy a TOKYO DRY védjegy önmagában a használat révén szerzett-e megkülönböztetőképességet.

Bár a Lion bizonyítékokat nyújtott be a védjegy használatára vonatkozóan, beleértve az értékesítési és a reklámszámokat, az elnökhelyettes kritikusan értékelte a bizonyítékokat, mert:

- nem volt közvetlen fogyasztói bizonyíték;
- nem kaptak független bizonyítékokat kereskedelmi kamaráktól, ipari kamaráktól vagy más új-zélandi kereskedelmi és szakmai szövetségektől;
- bár az értékesítési számadatokat és a reklámkiadásokat bemutatták, nem nyújtottak be szakértői bizonylatot arra vonatkozóan, hogy ezeket az adatokat összehasonlították volna az új-zélandi sörértékesítéssel és a sörök marketingjével; és
- számos pontra vonatkozóan közvetlen bizonyítékot kellett volna benyújtani, nem pedig a Lion jogi képviselőjének bizonylatát.

Ezért elutasították a TOKYO DRY védjegy lajstromozását.